

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és Ünnepnep után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, december 23-án.

353. szám.

Szilágyi Pozsonyban.

Másodszor hagyott ott Szilágyi Dezső fényes, magas polcot. Most önként tette. S nézte mindenki, nézi még most is, vajjon merre tér ez a hatalmas, nagy ember? Kikkel fog kezét; csatlakozik-e valamelyik párthoz, ő, aki egymagában is egész párt az ország szemében?

Akik emlékeznek az első visszalépésére, tudták, hogy nem megy semerre. Magában marad, ahogy mondta:

— Kimegyek a pusztába, egymagamban, mint a bölény. S ha veszedelmet érzek, hömbölni fogok, mint a bölény. Vigyázzatok majd akkor a szavamra! . . .

Ma hallottuk a hangját Pozsonyból. Elment husz mérföldre, hogy jobban megértsük. A bölény hangja is jobban érthető messziről, mint közlől. Szilágyi is, mikor messzire ment, sokkal közelebb jött.

Tegnap levelet írt, ma beszédet mondott. Nagyjában ugyanaz van levélben és beszédben. Szinte úgy látszik első tekintetre, hogy parafrázisa az utóbbi az előbbinek. Pedig nem az. A mai beszéd az épület, a tegnapi levél az alap volt. Tegnap csak megcsinálta a fundamentumot, hogy ma ráépíthesse a maga palotáját. Ráépíthesse úgy, ahogy a gigaszok hajdan is építettek. Nem négyzetesre vágott, egyenes szélű téglákból, hanem szikladarabokból. Nem nézi, hogy egyik-másik óriás tömbbel agyonvág-e valakit, hogy a kő összezúzódik-e alól, mikor rácsapja a nagyobb fölül; ő csak épít a maga módja szerint.

Nézzünk be a Szilágyi szikla-palotájába.

A kapu előtt két szörnyeteg áll. Az egyik az ellenzékre, a másik a többségre vicsorítja a fogát. Mindegyiket megmarczangolja. Csak így megtépetten lehet a kapuba jutni. Az meg olyan alacsony, hogy mindegyiknek meg kell hajolnia, ha be akar jutni. De ha bemegy, akkor — talán — megvan a parlamenti béke.

Tehát a béke palotáját építette meg Szilágyi Pozsonyban. Megépítette úgy, hogy mindenik harcoló félnek, ha bele akar menni, kívül kell egyet-mást hagynia. Csakhogy — s ebben van az egész salomoni templomnak a hibája — a többségnek keveset, az ellenzéknek sokat. Az egyiknek csak ballasztot, amit már régen le akar vetni, a másiknak minden harci fegyverét, amelylyel hónapok óta küzd.

Mert mit mond Szilágyi az ellenzékéről?

— A kisebbség átlépte a korlátokat, miket az alkotmány elvei eléje szabnak.

Ez tehát Szilágyi szerint egy befejezett sérelme a magyar alkotmánynak. A többség pedig csak készül az alkotmányra veszedelmét hozni a lex-Tiszával. Neki aggályai vannak a javaslattal szemben. A felelősség csökkentését nem helyesli, az előzetes jóváhagyást nem akarja megadni. De kinek kell a lex-Tisza, ha a befejezett alkotmánysérelem megszűnik? Kétszázötven aláírás van ezen a javaslaton, de nem lesz rajta egyetlenegy se abban a

pillanatban, mikor teljesedik Szilágyi Dezső kívánsága:

„Biztosítani kell azt a törvényes és természetes alkotmányadta jogát a kormányoknak, hogy akaratát a tárgyalás rendes útján a parlamentben érvényre juttassa. És semmi tekintet által nem lehet a kisebbség igazolva, ha ennek elleneségül, ha vonatkozik megadni, vagy éppen meg akarja gátolni a tanácskozás zavartalan menetének és a többségi akarat alkotmányos érvényesülésének biztosítékait.“

Mi egyebet akar Tisza Kálmán Nagyváradon? Mi egyebet akar Bánffy Dezső Budapesten? És minden józan politikus az egész országban?

Azt mondja Szilágyi Dezső, hogy erre még nincsen késő. Ha keresik, akkor megtalálják erre a kibontakozás módját. A kezdeményezés induljon ki a pártkörökből s munkálkodjék a kiegyenlítésen minden párt.

S amikor odaérünk, ahova mindannyian el akartunk jutni, akkor, sajnos, Szilágyi Dezsővel együtt mindnyájunknak újra meg kell állni. Idáig élvezet, arra a keresztútra, amelyen már többször voltunk, s akkor ő is megáll és körülnéz. „Most már én se tudom tovább az utat.“ A modern Mózes. Kikeresi az ígért földjét, nekiindul sivatagokon keresztül, s aztán megmutatja. Hogy miképp juttok bele, azt már én se tudom.

Ez a Szilágyi Dezső pozsonyi beszédének a hibája. Gigaszi palota, de nagyon magas hegyre épült. És még rengeteg is veszi körül. Uttalan utak környezik, járhatatlan labirintus, s aki

A tölténygyár.

Michel Corday-tól.

Virágok közt magaslik ez a tölténygyár. Az épületek között széles földhányások terülnek el; sűrű, egyenletes pázsit borítja a sáncozat, a tövükben pedig rózsák és liliumok pompáznak. De nem a szem gyönyörködtetése a rendeltetésük, hanem az, hogy robbanás esetén az egyes műhelyek el legyenek választva egymástól.

Sok leány dolgozik ebben a virágos tölténygyárban. A látogatót mindjárt a bejáratnál a gyutacs-műhelyben, két sor kíváncsi, kacéran bodrozott fej fogadja, akik határozottan a dohánygyárak munkásnőire emlékeztetnek. Csakhogy a fürgé ujjak itt nem szivarokat csavarnak, hanem halált hozó töltényeket gyártanak. Azzal a kezűgyességgel, melyet a hosszú gyakorlat ad meg, töltögetik a rézhüvelyekbe az egyenlő mennyiségű lögyapotot, amit száraz állapotban nem csupán az ütődés, de a pusztá surlódás is fölrobbant.

Daubray Emma három esztendő óta dolgozott ebben a műhelyben. A szülei is a gyárban voltak alkalmazva, amikor tehát Emma fölserdült, ő maga is ellenszenv nélkül, de hajlam nélkül is, belépett a munkásnők sorába, hogy megkeresse a kenyerét, hogy két keze szorgalmával ő is hozzájáruljon a családi otthon fentartásához.

De estenkint, a gyár kis harangjának megcsendülte és a szigorú motozás véget érte után sietve távozott a csatorna partjára, hogy találkozzék Pierre Raquin gépgyári munkással, a jövődöbelijével.

Két esztendő óta találkoztak így egy gyorsan váltott tüzes csókra s ezzel kárpótolva voltak egy egész napi sóvárgásért és várákozásért.

Egy idő óta azonban Pierre megváltozott. Világoskék, hideg tekintetű szemében, melyek olyanok voltak, mintha valamely alpesi jéghegyből metszettek volna ki, a kegyetlenség fénye ragyogott; idegei előtűntek a bőrén, arca betegesen vonaglott, rángatózott. Estenkint olykor elkésetten jelent meg a találkozón.

Emmában fölbredt a féltékenység, nyomon követte Pierret: a gépész komor arczu, gyanus viselkedésű emberekkel cizmöráskodott, zsebei mindig tele voltak röpiratokkal s azokat olvasta éjszakánként. De mind ennek a fiatal leány nem tulajdonított fontosságot; nagyon is boldog volt, hogy nem rejtőzött aszsony a titokzatosság alatt. Még jobban szerette Pierret, ha ugyan ez lehetséges volt, amiért igaztalanul gyanúsította.

De egy este, mialatt a csatorna partján együtt sétáltak, a gépész ügyetlenül játszott közönyösséggel és anélkül, hogy a kedvésére emelné tekintetét, kérdezte:

— Nem változtattál műhelyet? Még mindig a gyutacs-műhelyben dolgozol?

— Még mindig.

Emma jövődöbelije vállára hajtotta a fejét; boldog volt, hogy Pierre érdeklődött a munkája iránt.

— Sohasem hozol magaddal lögyapotot? A leány fölegyenesedett, bizalmatlanság ébredt lelkében.

— Soha — felelte. — Hisz jól tudod: megvan tiltva. Azután meg megmotoznak minket a távozáskor. Miért kérdezed ezt?

— Mert nemsokára szükségem volna rá.

— Neked? Mi célból?

— Azzal te ne törődjél. Hozol, igen vagy nem.

— De mondom, hogy lehetetlen. Oh, félek, valami rosszban jársz. Csak bajod ne essék, drágám. Azok az emberek, azok a könyvek elforgathatták a fejedet. Semmit sem tudok, de kitalálom, hogy az elmaradásaid, az olvasmányaid, a kérésed, mindez összefügg egymással. Légy őszinte, édes Pierrem, ugy-e bár valami rut cselekedetre kívánod a segítségemet? Legalább mondd meg, beszélj!

De a fiatal ember durván megrázta a könyörgő ara karját.

— Nincs szó ilyesmiről — mondta, ridegen. — Szükségem van rá. Megígertem a pajtásaimnak. Ha nem akarsz hozni, mondd meg

megépítette a béke palotáját, nem adja meg az Ariadne fonalat, amely odavezet. Szilágyi általában hideg volt, kimért és méltóságteljes; nem panaszkodott, nem ócsárolt; meg kell adni nagy, magasláról szólott.

Az ország csalódott e beszédben. A szabadelvű párt kellemesen, mert fulmináns beszédet várt, a kíváncsi közönség talán nem kellemesen, mert programot várt. Annak a fejtegetését várta, hogy mit szándékozik tenni a közel jövőben e nagy ember.

Hajh, ki tudná azt? Talán ő maga se. Jó, hogy erről nem szólott.

Szilágyi elérte azt az abnormis nagyságot, amely már inkább ártalmas, mint hasznos. Olyan ő, mintha egyetlen egy mammuth élne még itt köztünk. Mire lehetne egy mammuthot a szertelen nagysága miatt használni? Bámulnak és nem hasznosíthatnák. Össze fogni más állatokkal nem lehetne, mert át találná lépni a társait s ha ráhágná valamelyikre, agyontaposná; befogni se lehetne, hogy valami terhet huzzon, mert minden jármű kicsiny hozzá és ha hátra-rug, széttöri.

Egy mammuth, egy óriás, mely a földet is behorpasztja, amelyre rálép. Ki merne egy mammuthot megczirógatni, vagy egy mammuthot megütni?

A mammuth elől becsukódnának minden kapuk, elszaladnának minden emberek és bolyonghatna borzasztó lépteivel a rengetegben társtalanul, egyedül.

A politikai helyzet.

A politikai helyzet változatlan, csak a kalendárium változik és örlődnek a napok ijesztő gyorsan. A képviselőháznak még holnap lesz ülése, azután rövid, háromnapos karácsonyi szünet következik. Mire újra összeül, már csak egy hét választ el bennünket a végzetes dátumtól: az ujesztendőtől.

Közben emitt-amott hallatszanak a béke hangjai, amelyet a mindenfelől megnyilatkozó közvélemény mind erősebb és sürgetőbb hangon követel a békerontóktól.

A nap két főeseményéről, a Szilágyi Dezső pozsonyi beszámolójáról és a fővárosi szabadelvű polgárok naggyűléséről külön számolunk be, itt csak röviden rögzítjük a nap egyéb politikai eseményeit:

(A képviselőház ülése.)

Madarász József mára kimagyarázta magát, hogy a karácsonyi szünet dolgában nem a vitát halasztotta el tegnap, hanem csak a kérdés föltévesztését. Ebben a magyarázatban megnyugodott az ellenzék és korrektnek mondotta a szabadelvű párt nevében gróf Tisza István is. Magát a szünet kérdését névszerűen való szavazással döntötte el a parlament és százötven szótöbbséggel azt határozta, hogy karácsony után az első ülés már kedden lesz. A szavazás után tovább folyt a vita az elnökválasztás napjának kitűzése körül. De nem volt ez ma vita. Molnár apát egyszerűen kibérelte magának az egész ülést és elmondta (talán századszor) a néppárt választási fájdalmait, általánosságban és részleteiben is. Ilyenformán az obstrukciónak bőséges alkalma volt, hogy közbeszólásokkal nyilazzá a belügyminiszter, aki egyuttal elnökkandidátus. Egyéb összefüggésben a beszéd nem is volt a napirenddel. Az utolsó negyedórát Molnár apát kegyesen átengedte Pichler Győzőnek, aki az aradi románoknak Luegerhez intézett távirata miatt interpellált. Pichler Győző bevezető beszédében „hívány, aláváló ember”-nek mondotta Luegert s mikor a korelnök ezért rendreutasította, Pichler egyszerűen konstataálta, hogy e szavakat Lueger urnak egyik magyarfaló beszédéből cizitálta. Egyébként a Pichler interpellációja ez:

Van-e tudomása a miniszterelnök urnak arról, hogy Világoson december másodikán a környék oláh nemzetiségű lakosai gyűlést akartak tartani?

Van-e tudomása arról, hogy Páni Gábor ottani főszolgabíró ezt a gyűlést nem engedélyezte, illetve annak megtartását tudomásul nem vette?

Van-e tudomása arról, hogy a gyűlés rendezői emiatt, az alkotmányos formák megkerülésével, felségfolyamodványt küldtek Bécsbe az osztrák császárhoz intézve, akinek kezeihez ezt dr. Lueger Károly bécsi polgármester utján szándékoztak juttatni.

Végül van-e tudomása arról, hogy a „Tribuna Poporului” című oláh lapban dr. Lueger táviratilag fejezte ki készségét az iránt, hogy vállalkozik eme merénylet keresztülvételére?

Mindezek folytán mit szándékozik tenni a

miniszterelnök ur a felségfolyamodvány aláírói és annak közvetítője, dr. Luéger Károlyval szemben?

(A miniszterelnök Bécsben.)

Bárá Bányfy Dezső miniszterelnök ma este Bécsbe utazott. A miniszterelnök bécsi útjának aligha van valami szorosabb összefüggése a politikai helyzettel, s csak az új lataere miniszter eskütételén lesz jelen a miniszterelnök.

(Belépés a szabadelvű pártkörbe.)

Gróf Csáky László főispán, gróf Csáky Albin fia, ma belépett tagnak a szabadelvű pártkörbe.

(A szabadelvű pártból.)

A szabadelvű pártkör ma esti hangulata fölött a megbotránkozás uralkodott, hogy most már olyan híreket kolportálnak, mintha a felség január elsején valami manifesztumot akarna kiadni.

A hirből egyetlen szó sem igaz; elejétől végig kohlomány az egész.

A miniszterelnök a leghatározottabban kijelentette, hogy szántsándékos mese az egész hir. Nem igaz, hogy manifesztum készül, kiáltvány kibocsátására se ok, se alkalom nincsen. Egyáltalán arról nincs szó, hogy a korona újévkor vagy előbb, vagy utóbb, bármiféle formában nyilatkozzék.

Hanem az igenis valószínűnek látszik, hogy a nemzetre a nemzeti jogok kiépítése körül valami nagy meglepetés vár, amelyért újabb nagy hálával lesz adósa az ország a koronának.

Nagy örömmel fogadták a Vigadóban tartott ülésről jövő párttagokat, akik a gyűlés sikeréről és kivált gróf Tisza István beszédének nagy hatásáról számoltak be. Tisza Istvánt lelkesen megéljenezték, amikor feljött a klubba, valamint Podmaniczky Frigyes és Szivák Imrét is.

A fővárosi siker után most már a vidékre mennek a párt nevesebb tagjai, hogy ott a nagyobb városokban tartsanak ilyen gyűléseket. Egyébként hire jár, hogy a függetlenségi párt részéről is terveznek, kivált karácsony másodnapjára, vidéki kirándulásokat.

Feltűnést keltett az a hir, hogy gróf

nyíltan. Nemcsak egymagad vagy a gyutacs-műhelyben. Csupán az ujjamat kell kinyujtanom, talállok másokat eleget.

— Ne szólj így hozzám, kedves szerelmem, kérve kérlek, hiszen értsd meg, én nem mondtam, hogy nem adok neked. Meg van tiltra. Sokat kockáztatok, de hát nem-e szívesen viselek el bármilyen büntetést, ha neked örömet szerezhetek! Csakhogy tudni akarom a szándékokat, mert félek, hogy rossz tanácsadóid vannak, hogy rossz cselekedetet készülsz elkövetni és... hogy én ebben találok segíteni, ahelyett, hogy eltérítenék tőle. Ha azonban valami kísérletre kíváncsi, ha valami találmányhoz, fölfedezéshez szükséged, ha jó és helyes czélt mozdíthatok vele elő, akkor hozok neked, megígérem.

Ezuttal Pierre Raquin ráemelte tekintetét a menyasszonyára; fényes tűz lángolt a fagyos szemekben és kaján mosolylyal nyílt meg a szája:

— Ha jó és helyes czélra kell-e! Te ezt kérdeztél tőlem! Figyelj reám: holnapután a kereskedelmi törvényeszk lakomára gyűl össze. Levegőbe kell repülnie a teremnek. Nagyon sok munkaadó lesz ott együtt. El vannak itélve. Különbben is, megígértem. Most hát tudod, segítesz nekem?

Emma hevesen kiragadta a karját a vőlegényjéből.

— Soha! Ebben soha! — kiáltott föl. Oh, hát jól gyanítottam. Nagy Isten! Te, édes Pierrem, te ilyen szörnyűségekbe ártod ma-

gadat! Meg akarsz ölni olyan embereket, akiket nem is ismersz, akik semmit sem vétettek neked? És, ki tudja? talán eltéveszted őket, helyettük a szolgaszemélyzetet dobod oda a rettenetes kihalásnak, magunkforma szegény embereket...

Pierre vállat vont.

— Ne beszélj olyanról, amihez nem értesz, szegény szivecském. De hát mit gondolsz, mi czélra gyártod te a gyutacsokat? Gyermeked kezébe szánt játékpisztolyoknak, vagy házi nyulak leterítésére? Nem. Ugyebár nem? Ólére készíted, azért, hogy embereket öljenek? Hogy aztán Jánost ölik-e meg, vagy Jakabot, az ujonczbakát vagy a milliomos gyáros, mit érdekelhet az téged, mi közöd lehet neked ahhoz? ... Nos, felelj a kérdésemre.

— De, édes egyetlenem, ha szavakra kerfíl a sor, mindig neked lesz igazad. Én csak szegény, egyszerű leány vagyok, aki jóformán semmit sem tudok, sohasem olvasok. Érzem azonban, hogy bünt akarsz velem elkövettetni, büntársáddá akarsz engem tenni. Én, látod, ugy végzem azt a munkát, mint ahogy Jeanne hugom művirágokat készít. Nem gondolok arra, hogy a töltények ölhetnek. Nem akarom tudni.

— De most már tudod.

— Igen, tudom; de hogy kit ölnek meg majd, azt még sem tudom; és semmiesetre sem pusztítanak máshol, csak az ellenség soraiban, idegen ország fiai között...

— No ugyan, nagy különbség!

— Mondtam már, te a szavaiddal mindig le tudod zárni a számat. De bizonyos vagyok, hogy igazam van. Gondolkozzál, édes szerelmem! Ki sem mondhatom, mennyire nehezemre esik tőled valamit megtagadni és látni, hogy makacsul megmaradsz a rossznál. Robbanó anyagot teszek a töltényekbe, igaz. Ám aztán nem tudom, hogy hova jutnak. Te ellenben hideg nyugalommal azt kívánod tőlem, adjak neked olyasmit, amivel embereket ölhetsz; embereket, akiket névről ismerlek, akikkel talán találkoztam az utcán; embereket, akik olyanok, mint minden más ember, mint te, jók és rosszak egyidejűleg és akiknek, elhíheted, csak úgy megvannak a saját gondoljaik, mint nekünk. Mondd meg a barátaidnak, hogy én vonakodtam, megtagadtam, semmi áron sem teljesítettem akaratomat. Mondd meg nekik, édes kincsem, egyetlen gyönyörűségem, lelkem mindene...

Emma a keblére borult Pierrenek, görcsösen ölelgette. De Pierre eltaszította magától.

— Elég volt — szólt nyersen — elég a hiábavaló szóbeszédből, a gyerekes pityergésből. Peldát kell szolgáltatnunk, mely gondolkodóba ejtse a túlélőket. Hibáztam, hogy rád számítottam, ennyi az egész.

— De hiszen gyávaságot követsz el, értsd meg hát! A háboru nem szép dolog, de végre is tudjuk, hogy ott küzdenek, verekednek. Itt, ti aláaknázatok egy termet, tört vettek

Zichy Nándor és gróf Zichy Aladár kiléptek a néppártból.

Természetesen sok szó esett Szilágyi pozsonyi utjáról, valamint a kétáru pozsonyi határozatról is.

Hogy teljes legyen a hangulat: képviselőjelöltségek is röpködtek a levegőben. Besztercebányán Schmidt József államtitkár az egyetlen jelölt, Medgyesen Obert ügyvéd kormánypárti programmal és Szebenben Wächter volt pénzügyigazgató pártönkivüli programmal. Medgyesen és Szebenben a zöldszások passzivitást fogadtak.

(A kiléptettek értekezlete.)

A kiléptettek ma délután a budai Andrásypalotában értekezletet tartottak, melyen szóba került a jelen parlamenti vita is. Erre nézve elhatározták, hogy a vitában a kiléptettek közül még többet is fel fognak szólalni, de teljesen tárgyilagos mederben és mindig úgy, hogy felszólalásaikkal az elnökválasztást ne hátráltassák. Megállapították abban is, (legalább így írja egy könyvomat tudósító), hogy a hírlapokban ellenük intézett támadásokra a parlamenti vita folyamán nem reflektálnak.

(Rátkay indítványa.)

Megirtuk, hogy Rátkay László olyanforma propozícióról beszélt Kossuth Ferenczettel, amelyik alkalmas volna, hogy a törvénytelen állapotok bekövetkezését legalább is egy hónappal kitolja. A képviselőház mai ülése alatt a disszidensek közül igen sokan keresték fel Rátkay Lászlót és a legszívesebben gratuláltak eszméjéhez, mert az egyhónapos indemnitás megadása csakugyan olyan moratorium jelentőségével bírna, amely alatt a válság esetleg az egész ország tetszésére bonyolódhatnék le s azonfelül az ellenzékéről is dokumentálná, hogy az ország érdekében ezt az áldozatot is hajlandó meghozni.

Rátkay László a gratulációkra így felelt: — Az egyhónapos indemnitás megadásáról csakugyan beszéltem Kossuth Ferenczettel. Elvbarátaimmal is beszéltem róla. Ugy láttam azonban, hogy a párt hangulata nem alkalmas most ilyen indítványra s ennél fogva nem is fogom megtenni. Különben is csak magánkörben beszéltem róla.

Az egyik disszidens erre azt felelte:

— Nagyon sajnálni való, hogy az eszmét elejtet. Mert ez körülbelül a legokosabb, amit most tehetnétek. A helyzetet a kormányra nézve nem könnyítené az az egy hónap, de a

egy csomó embernek, akik semmit sem fognak sejtteni a haláluk pillanatáig. Nem, nem, ezt nem akarom, nem akarom.

— Ez egyszerűen csak azt bizonyítja — jelentette ki Pierre fagyosan — hogy nem szeretsz. Az első szívességet, melyet két esztendő óta kérek tőled, megtagadod.

— Oh, istenem, hogy nekem ilyen szavakat kell hallanom! — jajdult föl a meggyötört leány. — De kérj tőlem bármi mást, megteszem, odaadom neked. Kívánjad életemet, mondd, hogy szemed láttára ugorjam a vízbe, beleugrom egy szó nélkül, pillanatnyi habozás nélkül. De ezt! Oh, nem! Ezt soha sem!

Ekkor Pierre hidegen, csipősen, ostorespásként vágta Emma szemébe:

— Tudod, mi a tulajdonképeni bajod? Megmondom. Félsz, hogy rajtavesztesz, elcsipnek mint büntársat. Ez az igazság, ezért tagadod meg a kérésemet.

Ezzel sarkon fordult, nagy lépésekkel, dühösen távozott; csak a szavakat hallotta még a keserves zokogás között:

— Oh, te boldogtalan, boldogtalan! Nem tudod, mit tettél most.

Másnap, mikor a gyár kis harangja megcsendült, hogy jelt adjon a távozásra, robbanás hangzott a gyutacsműhelyben. Daubray Emma téreben feküdt, csaknem kétfelé szakadt a teste. Vajjon a szoknyája alá rejtette-e a lőgyapotot, mely ott önmagától felrobbant? Vajjon készülve idézte-e elő a robbanást? Sohasem tudták meg.

jóval kibontakozás munkájához időt adna. Az ellenzéknek és magadnak az egész országban igen sok barátot szereznel ezzel az indítvánnyal.

Rátkay azonban a maga részéről nem fogja a konkrét indítványt megtenni.

A vidék hangulata.

Pécs, december 22.

Baranya vármegye törvényhatósága ma báró Fejérváry Imre főispán elnöklésével közgyűlést tartott. A napirend egyetlen fontos tárgya Pécs szabad királyi város, Csongrád és Moson vármegyék obstrukció ellenes átirata volt. A főiratokról Németh Péter mohácsi ügyvéd lendületes beszédet mondott és azt indítványozta a közgyűlésnek, mondja ki a vármegye, hogy az ellenzék magatartását elítéli s a kormányban nemcsak most bizik meg, hanem akkor is, ha a viszonyok törvényen kívüli kormányzásra kényszerítenék. Ezt az indítványt óriási többséggel elfogadták.

Temesvár, december 22.

A temesvári szabadelvé párt választmánya Plausich Mátyás pártelnökél értekezletet tartott, melyen a parlamenti és politikai helyzet beható eszmecseré tárgya volt. Az értekezlet Telbisz polgármester, Csasznek párt-alelnök, Tedeschi János, Telbisz Imre s mások felszólalása után elfogadta a párt jegyzője, Barát Ármán által előterjesztett határozati javaslatot s egyúttal kimondta, hogy a politikai fejleményekhez képest esetleg nagy pártgyűlés egybehívására is megteszi a kellő intézkedéseket. A határozati javaslat, melyet a város képviselője, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter utján hoznak a kormány és az országgyűlési szabadelvé párt tudomására, az obstrukciót és a parlamenti anarchiát elítéli s a következőket mondja:

„Temesvár szabad királyi város szabadelvé pártjának választmánya a kormányt és az országos szabadelvé pártot ebben a védelmi akcióban a veszélyeztetett alkotmányos rend, valamint az országgyűlés komoly törvényhozói munkájának biztosítására irányuló működésében hazafias bizalommal kíséri s azon meggyőződésben, hogy a kormány és a szabadelvé párt az alkotmányt és a törvényeket tiszteletben tartja s hogy közszabadságunkat és alkotmányos intézményeinket, nemzetünk legfőbb érdekeit csakis a féktelenkedő ellenzéki csoportok részéről fenyegeti veszély: ezen kárhózatás törekvések elleni harcában úgy a pártot, mint a kormányt legbensőbb hazafiai meggyőződéssel támogatni kész.”

Nyiregyháza, december 22.

A nyiregyházi szabadelvé párt — mint lapunknak táviratozzák — ma közgyűlést tartott, amelyen a város képviselője, dr. Ferlicska Kálmán indokolta meg, hogy miért nem írta alá a lex-tiszát. A közgyűlés többsége kimondta, hogy a képviselőt lelkiismeretében zavarni nem akarja, de a kormánynak bizalmat szavaz. A kisebbség nem járult hozzá ehhez a határozathoz.

Esztergom, december 22.

Esztergom vármegye törvényhatóságának Kruplanicz Kálmán főispán elnöklése alatt tartott mai közgyűlésen az állandó választmánynak az obstrukciót elítélő határozata volt napirenden. Csernoch János kanonok elítéli az obstrukciót, de nem tartja megengedhetőnek, hogy a megye hatósága a törvényhozás működésébe beavatkozzék. Andrassy János alispán a felirat mellett hatásos beszédet tartott, hangsúlyozván, hogy a haza érdekei mellett a személyes tekinteteknek el kell törpülniök. Reviczky Győző hatást kelte érvekkel beszélt az obstrukció ellen. Hulényi Győző országgyűlési képviselő a kisebbséget zsarnoknak nevezi, kimutatván azon roppant erkölcsi és anyagi károkat, miket a nemzet e zsarnokok eljárása miatt szenved. Földváry István az obstrukció ellen s a felirat mellett, Matyasovszky Kálmán az obstrukció elítélése mellett a felirat ellen érvelt. Névszerinti szavazás után a felirat mellett negyveneg, a felirat ellen tizenegyz bizottsági tag szavazott. Az eredményt városzerte nagy örömmel fogadták.

Kolozsvár, december 22.

A városi törvényhatóság tudvalevőleg e hó 28-án közgyűlést tart. Szilágyi Dezsőnek diszpol-

gárrá leendő választatása alkalmából a képviselő-testület tagjainak nagyrésze indítványozni fogja, hogy Lukács László pénzügyminisztert és dr. Wlassics közoktatásügyi minisztert is válasszák meg diszpolgárokká.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnökhöz ma a következő táviratok érkeztek:

Fogarás, 1898. december 22.

A fogarásmegeyi szabadelvé párt végrehajtó bizottsága a mai napon tartott ülésén mérlegelve nagyméltóságodnak, a vezetése alatt álló kormánynak és az országgyűlési szabadelvé pártnak amá törhetetlen erélyét és kitartását, melynél fogva a jelenlegi rendkívüli, sőt rendellenes politikai viszonyok és a nem eléggé fájlatható meghasonlást tünetek daczára is a parlamentaris kormányzás alapelveit megmenteni törekszik, és szilárd hitünk szerint meg is fogja menteni, elhatározta, hogy nemcsak melegen üdvözli nagyméltóságodat, a kormányt s az országgyűlési szabadelvé pártot, hanem osztatlan bizalmáról és rendületlen ragaszkodásáról is ezennel ujjal biztositani kívánja.

Pánczél Károly, elnök. Végh Mátyás, jegyző.

Nagyvárad, december 22.

A liharmegyei szabadelvé párt mai napon tartott közgyűlésében egyhangulag kijelentette, hogy az országgyűlési ellenzéki pártoknak azon erőszakos eljárását, amelylyel a törvényes állapot biztosítására szükséges törvények megalkotását gátolja, s az által hazánkat, alkotmányosságunkat jövő évi január 1-jétől fogva egyidőre legalább törvényen kívüli állapotba kényszeríti, mint meggondolatlant, sőt hazafiatlant elítéli és elítéli pártunk azon volt tagjainak eljárását is, kik pártjukat mostan elhagyva, ezen lépésük által akarva nem akarva, a kisebbség célzatait látszanak támogatni, elhatározta továbbá, hogy nagyméltóságod eddigi hazafias törekvését mindenekben támogatja, és átélvén hatva azon meggyőződéstől, hogy hazánk nehéz helyzetében csakis a nagyméltóságod által követett uton lehet a parlamentarizmus elvét a jövőre nézve megőrizni: törhetetlen ragaszkodásáról nagyméltóságodat biztositja.

Szunyogh Péter, pártelnök, Hegyesi Márton jegyző.

Szilágyi Dezső Pozsonyban.

Pozsony, december 22.

Szilágyi Dezső, Pozsony város első kerületének országgyűlési képviselője, ma beszélt választói előtt.

Szilágyit a pozsonyi polgárság színe-javá fogadta a pályaudvaron. Megérkezésekor — délelőtt fél tizenkét óraker — gróf Eszterházy István üdvözölte néhány meleg szóval, amelyre Szilágyi egy-két köszönő szót mondott. Erre Szilágyi folyton nagy tömegtől kísérve, a Palugyay-szállóba ment, ahol a pozsonyi szabadelvé párt küldöttsége kereste fel és lelkesen üdvözölte abból az alkalomból, hogy választópolgárai közé jött. Szilágyi rövid szavakban köszöntö meg az üdvözlést és hozzátette:

— Maradtam a régi szabadelvé ember; de le kellett vonnom a konzekvenciákat, mert kötelességemet kellett teljesítenem.

(A beszámoló.)

Délután három óraker a megyeház gyűléstermében tartotta Szilágyi beszámolóját.

A gyűlésterem karzatát előkelő hölgyközönség foglalta el; gróf Eszterházy István indítványára küldöttség ment Szilágyi Dezsőért, aki a meghívás után nyomban megjelent Láng Lajossal, a Ház leköszönt alelnökével, a gyűlésteremben, ahol lelkes éljenzéssel fogadták. Eszterházy biztositotta a polgárok rendíthetetlen bizalmáról a felkérte, hogy higgadsággal és részrehajlatlansággal rajzolja le előttük a politikai helyzetet.

Szilágyi a felhívásnak megfelelően, elkezdte beszédét, mely egész terjedelmében így szól:

(Szilágyi beszéde.)

Mélyen tisztelt választópolgárok!

Midőn ez alkalommal körükben megjelentem, nemcsak az önök óhajátának akartam eleget tenni,

hanem tartozásom is hozott ide. Mert olyan időben, midőn valótan vagyunk — nem én, mert én már választottam — hanem az ország, olyan időben minden képviselő szűkületét érzi annak, hogy választói előtt megjelenjék és azt a politikát, amelyet meggyőződés mélyében megérett, választóinak meggyőződéséhez hozzámárja. (Élénk helyeslés.) Választóim közé mindenkor örömezt jövök. Mert, uraim, annak a mandátumnak, amelyet önök bizalommal adtak és amelyet én tisztelettel vettem át, a kötelességeiről sohasem feledkezem meg. És csak az találkozhatik bátran a választóival, aki — tévesen, vagy helyesen — de becsületesen akar kötelességének megfelelni. Ellenben, aki fél az átvett kötelességektől, annak, uraim, oka van kerülni a találkozást, mely egyszerűen mindig a rábizott hatalomról való számadásal jár.

Ismereteselek önök előtt, tisztelt uraim, az utóbbi hetek eseményei és azoknak visszamenő története. Tudják, hogy én leléptem egy diszes állásról; tudják, hogy a pártklubból, amelyhez tartoztam, kiléptem. Kiléptem azért, mert azokkal a kötelességekkel, amelyek a képviselői megbízásához kötve voltak, magamra nézve nem tarthattam összeférhetőnek, hogy lekössem magamat abban az irányban, amelyet a pártkörben elfogadott törvényjavaslat elém szabott volna. Nem találtam ezt összeférhetőnek, mert engem a választók azért küldtek oda, hogy ellenőrzési tiszteletet és azt a kötelességet, hogyha az idők és a körülmények szerint a kormánynak szükséges volna olyan intézkedéseket tennie, amelyek törvényes hatalmát túlhaladják, úgy gyakoroljam hogy ez eljárás megítélésére nézve akaratomat előre leg ne kötelezzem, hanem fenn kell tartanom azt a jogot — ezt kívánja az alkotmány, — hogy majd a bevégzett tények világánál, legjobb belátásunk szerint ítéljünk, vajjon felelősségre vonjuk-e, vagy fölmentsük-e az illető kormányt. De akkor is szabadon, előzetes lekötöttség nélkül.

De azt sem találtam meggyőződéssel összeférhetőnek, hogy megtegyem az első lépést egy olyan politika útján, amely bevezet a törvénytelen állapotokba. Meddig fognak azok tartani, mit fognak előidézni, senki sem tudja; s a kibontakozás útját abból az állapotból, melyet ez a politika megteremt, sem az, aki indítványozta, sem az, aki azt az intézkedési hatalmat igénybe akarja venni, előre meg nem jelölte.

Én a kibontakozási politika mellett vagyok, amely az alkotmány sérelme, a nagy nemzeti érdekek kockáztatása nélkül, önmegtartóztatással bár, azt megengedem, talán pártérdekek feláldozásával, talán személyi érdekek háttérbe tolásával, talán a következetesség megsértésével, de mindenestre az ország érdekében kibonyolódásra vezet.

A helyzetből, amelyet bőven lártam levelemben, lezártam azt az ítéletet, amelyet magamban megformáltam minden irányban, tekintet nélkül arra, hogy most, midőn még eltérők az irányok és nézetek, különböző oldalakon nem fogok térszóra találni. Kimondom nyíltan, hogy a kisebbség, midőn szükséges törvények létrejöttét gátolja és gátolja, átlépte azokat a határokat, amelyeket az alkotmány elvei a kisebbség érvényesülésére megvonnak. Átlátnia e korlátokat nem kis politikai hiba volt, mert ezzel felidézett oly ellenhatást, amelyet előre lehetett látni. Am igazságosan itt meg nem állhatok. Nagy figyelemmel vizsgáltam a parlamentben megújuló krónikus zavarokat, amelyek a jelenlegi állapotokra vezettek; de nem úgy fogtam fel azokat, mint belső ügykezelési kérdést. Ha kutató szemmel vizsgáljuk, honnan erednek azok a zavarok, akkor észre fogjuk venni, hogy azok nem állanak elszigetelten, hanem bakállapotokra, nagy országos bajokra nyulnak vissza, amelyek hosszú idő óta állnak fenn, csak hogy azok, akik elsősorban lettek volna hivatva orvoslásukra, nyugalmas időközökben, mikor a kényszer színe nélkül tehetők volna, elmulasztották a kezdeményezést.

Aki komolyan akarja a kibontakozást ebből a helyzetből, az ne várakozdék. Ez tölem is tá-

vól áll. De nem hunyhat szemet a baj forrása előtt az, aki a bajokra biztos orvoslást akar találni.

Meg kell szüntetni a választási visszaéléseket, jöjjenek azok akár az ellenzék, akár a többség részéről; meg kell szüntetni azokat a panaszkodásokat, amelyekről annyiszor hallottunk — nem tudom, mind alaposak-e — hogy a választók utólag politikai magukviselője miatt üldözést szenvedtek.

Ezzel kapcsolatban *biztosítani kell azt a törvényes és természetes, alkotmányadta jogát a kormánynak, hogy akaratát a tárgyalás, rendes útján a parlamentben érvényre juttassa.* És semmi tekintet által nem lehet a kisebbség igazolva, ha ennek ellene szegül, ha vonakodik megadni, vagy éppen meg akarja gátolni a tanácskozás zavartalan menetét és a többségi akarat alkotmányos érvényesülésének biztosításait.

Mikor én ezeket így látom és mikor láttam, hogy nem ezen a kibontakozási úton indul meg az a politika, amelynek első láncszeme az elfogadott törvényjavaslat volt, akkor vonakodtam azt aláírni, de nem fogadtam el a javaslatot azért sem, mert nézetem szerint olyan célok tulajdonítottak neki, amelyeket alkotmányos szempontból aggályosnak tartok s amelyeknek helyesléséhez aláírással nem járulhatok. Felfogásom szerint a szabadelvű pártnak első kötelessége a helyzetből kibontakozást keresni, és ebben közre kell munkálnia minden pártnak, mert az alkotmány minden pártnak kell, hogy egyenlően drága legyen. Magyarországon eddig azt tartották és azt tartják ma is, hogy törvényes felhatalmazás nélkül adót, ujoncot szedni nem lehet, hogy minden módnak ki kell merítve lennie, mielőtt csak föl is lehetne vetni a kérdést, vajjon behajozhat-e a kormány az ex-lex állapotokba, van-e erre elkerülhetetlen szükség, nincsenek-e más, kisebb veszedelemmel járó, jól-lehet talán nagyobb önmegtartóztatást kívánó módjai a megoldásnak?

Uraim, az alkotmány alapvető tételei nagyon egyszerűek, világosak; megértik a kunyhókban is; olyan könnyen felfoghatók, mint a szentírás tanai. Ilyen tétel az, hogy a törvénynek engedelmességgel tartozunk; ilyen az is, hogy törvényes felhatalmazás nélkül adót, ujoncot szedni nem szabad. Régi törvényünk annyira ment, hogy diétán kívül még az önkéntes adómegajánlást is tiltotta. Ha most oportunitási szempontokból kieszélünk módokat arra, hogy mikép lehessen országos törvényeket megkerülni, akkor az alkotmány elvei megrendülnek mind egyszerre. Oportunitási szempontból nagy alkotmányelveket megrendíteni talán nem nehéz, de ha egyszer megrendültek a nép hitében, nagy idő kell hozzá, míg fel lehet újra építeni a törvények tiszteletét és az alkotmány iránt való bizalmat.

Ha még egyszer végig tekintek azokon, amik levelemben foglaltam, úgy találom, hogy nem értettem félre a másik álláspontot és tudatosan nem magyaráztam bele olyast, ami nincs benne. Abban a törvényjavaslatban, igaz, nem foglaltuk, hogy ujoncszedésre is felhatalmaztatik a kormány törvény nélkül. De uraim, nyilvánvaló benne az a feltételezés, hogyha a törvénytilalom az adókra nézve megkerülhető, akkor szükség esetén, éppen ilyen viszonyok közt, éppen ilyen módon, az ujoncszedésre is megkerülhető lesz.

Ha már most ezek megrendülnek, kérdem, melyik törvény, melyik törvényesen védett országos érdek az, amelyre még biztossággal lehet tekinteni, midőn ki vannak eszelve a módok a törvények megkerülésére s midőn így felfegyverkezve bocsátatik utnak a kormány a törvénytelen állapotokba?

Uraim, de nemcsak azért nem járulhatok a törvényjavaslatához, mert nem látom benne a kibontakozás politikáját; egyéb szempontok is vezettek. Hogyha túl nézünk a Lajthán, ha látjuk azt, hogy Ausztriában recseg, ropog az alkotmány szerkezete: nem minden más szempontot felülmúló országos érdek-e az, hogy a magyar alkotmány biztossága minden körülmények közt, párttisak és hatalmi törekvések fölött megóva legyen.

Sokan vannak, akik más úton indultak, de

azok részéről is méltányló figyelemre fognak találni az általam felhozott okok és azok az egyéb szempontok, amelyek vezéreltek, mikor választanom kellett, vajjon azokhoz a hagyományokhoz, felfogásokhoz ragaszkodjam-e, amelyeket a szabadelvű párt legszebb idejében, legnagyobb férfaiával vallott és követett, vagy a pártkötelékhez?

A választás nem volt nehéz. A klubkötelékek becsesek; politikai téren az ember együttműködésre van utalva; de klubkötelékek kötődnek, oldódnak, ellenben a szabadelvű program alapjai, az alkotmány nagy érdekeit védő meggyőződés nem oldódhat föl, nem változhat; össze van forrva egész egyéniségével annak, aki vallja. És szívet, lelket kellene cserélni annak, aki ezt a meggyőződését ki akarná cserélni.

Ilyen körülmények közt az a kérdés, vajjon minő állásponton állok én ma? Erre is nyíltan meg kell felelni. A szabadelvű elemeket, a nagy szabadelvű pártot az országban a meggyőződések, az érzések közössége köti össze. Ebben a közösségben igenis, uraim, én is, és minden szabadelvű ember benn vagyunk. Semmi klubköteléknek nincsen az a hatalma és ereje, hogy ilyen alapokon nyugvó közösséget megszüntethessen vagy csökkenthessen.

Ha felteszik rólam, hogy én azokhoz a meggyőződésekhez és irányokhoz, amelyeknek ebben a teremben is nem egyszer, de más teremben, nehéz viszonyok közt, többször kifejezést adtam, hű fogok maradni, akkor legyenek meggyőződve, hogy változás az én politikai irányomban nem állhat be. Csak kötelességem nőtt ebben a súlyosabbá lett helyzetemben, mert hiszen a pártkötelékekben fekvő támasztól meg vagyok fosztva, de én magam nem változtam. Hiszem és remélem, hogy egy ilyen meggyőződés mindinkább tért foglal mindenütt és tért foglal a polgároknál is, csak legyenek kellően felvilágosítva és ami bennük megérelődött, az ki fog derülni, csak engedjék akaratukat szabadon kinyilatkoztatni.

Most, uraim, még egy szót a másik, az eltérő politikáról, melyre nézve megengedem, — mert semmi kizárólagosságot e tekintetben nem igényelek, — hogy ezután meggyőződéssel követik, tudnillik a klotúr követeléséről, hivatkozással Angliára. Az angol parlamentben a klotúr — igaz — be van hozva. Hanem hogyan hozták be? A pártok közös egyetértésével, a felismert szükség alapján. De vajjon azt, hogy a parlament az ország érdekeinek és akaratának hatalmas, félre nem tehető és el nem nyomható kifejezése legyen, a klotúron kezdték és végezték-e Angliában? Nem, uraim, ott jóval előbb mindent megtettek arra, hogy a parlament a szabad és tiszta választások révén az ország szabadon érvényesült közvéleményének és akaratának kifejezője legyen. A szabadelvűség mindig azon volt, hogy időről-időre a választási visszaélések ellen meg kell teremteni a gátakat; s mindig vallotta, hogy a választási ügyekben a pártatlan jurisdikciót biztosítani kell; sőt még többet is vallott, amibe most nem akarok bocsátkozni, s ami a parlament alapjára, a szavazati jogra vonatkozik. Ha Anglia példája tanulság és lecke nekünk, miként kell egy parlamentet feladataira képessé tenni és a nemzet érdekeinek megvédelmezésére teljesen alkalmassá alakítani; miért ezekből a tanulságokból csak egyet — amely legkésőbb következett be, — kiválasztani s miért mennék feledésbe ép a námszebbek, a fontosabbak és az áthatóbbak?

Ha olyanok volnának a mi viszonyaink, hogy a többség biztosan tudná, hogy előbb-utóbb kisebbséggé kell változnia, és ha a kisebbség bizony tudná, hogy előbb-utóbb többségre jut, akkor, uraim, nem volna nagy nehézség mindazoknak a biztosítékoknak a megalkotására, amelyek egészséges parlamenti életet teremtenek, akkor, uraim, nem vonakodnék a kisebbség a többség érvényesülésének természetes és törvényes biztosításait koncedálni; vagy ha igen, akkor annak a kisebbségnek egy létjoga sem volna létjoga az országban; de akkor nem vonakodhatnék a többség sem attól a feladattól, hogy a parlamentnek alap-

ját, a választások szabadságát s tisztaságát és a választási hírszórás pártatlanságát biztosítsa, mert midőn az egyik, vagy másik az önmaga számára is működik, ugyanakkor az egész ország számára is meg akarja teremteni az egészséges és helyes intézményeket.

Ma, a feltűzött szenvedélyek mellett, talán nem is találom kész meghallgatásra — nem itt a teremben, erről meg vagyok győződve — ha egy kényes dolgot említek. És ez abban áll uraim, hogy nálunk, ahol a pártok váltogatószága, a parlamenti életnek ez a természetes folyamánya, hiányzik, a többségnek időről-időre kötelessége lenne nem mereven elutasítani, hanem megvizsgálni a kisebbség panaszait. Nem kell sérelmeiket vakon elhinni, mert nagyon jól tudjuk, hogy minden oldalról tülőzva, természetükből kivetkőztetve tételnek panaszok, de meg kell azokat legalább vizsgálni; és a többségnek kötelessége, — minél biztosítottabb az állása, annál nagyobb a kötelessége, — megorvosolni mindazt, amiket igazi bajoknak és országos sérelmeknek ismer fel, még akkor is, amikor azokat csak a kisebbség szenved. S meg kell ezt tennie még akkor is, ha e révén összeütközésbe jön pártérdekeivel, inkább hatalmi eszközeinek tulságából áldozzon valamit, mintsem az ország érdekei sérelmet szenvedjenek.

Én a jelen helyzetben semmi hatással sem lehetek arra, hogy véleményemnek érvényt szerezzek; és még sem habozom ama meggyőződésemet kifejezni, hogy az ex-lex állapotba nem okvetlenül kell belerohannunk. Hisz ami a mostani aktuális nehézséget okozta, az szenvedelmink, saját érdekeink félreértése, késedelmezésünk és talán ridegen alkalmazott következetességünk volt. Ezek hajtottak fatális lépésekkel ebbe az irányba. De ha már ide jutottunk — megengedem *sok figyelemre méltó motívum folytán*, — azt hiszem, lehetséges és helyes is, hogy a *kötelesség szava minden oldalon megállítsa az illetőket*, s arra bírja őket, hogy *keressék és megtalálják az alkotmány és az ország sérelme nélkül a kibontakozás módját*.

Abban az állásban, amelyben én vagyok, — amelyben azt hiszem, hogy csak a magam nevében beszélhetek, de amelyben vannak azok is, akik hasonló okokból léptek ki, sokat nem mondhatok. De hiszem, hogy felfogásom más oldalról is számos képviselő részéről méltányoltatik és hogy méltánylásuk és támogatásuk akkor sem fog elmaradni, ha megismosodik a *remény a kibontakozásra*.

A kibontakozási módok megvalósításának lehetősége még ma sincsen teljesen kizárva. A baj az (Halljuk! Egy hang: Halljuk a kibontakozás módját! Erre a kérdésre — bocsásanak meg — kimerítő választ nem adhatok. És pedig nem azért, mintha részletezni nem tudnám azt, amit levelemben kifejtettem, hanem mert hosszú idő óta ismervén a politikai életet, jól tudom, hogy *míg a szenvedélyek nem csillapodnak*, a megoldási módoknak részletezése, ha *fulkorán dobatik oda, mindjárt diskusszió tárgyává lesz*. Az az eljárás pedig nem helyes, amely súlyos helyzetben valamely megoldási tervet egyszerre minden részletével hoz a nyilvánosság elé, mert hisz e részletek egyike s másika még megváltoztatható és kicserélhető. Különben is *nem egy ember van arra hivatva, hanem minden oldalról*, ahol megvannak a támogatásra a kellő feltételek: *a pártkörökből kell jönnie a kezdeményezésnek*. És ha határozott akarat van a kibontakozás megtalálására, akkor *egy részzől sem jelent a megoldás kapitulációt*, noha bizonyos tekinteteket, amelyek alsóbb rangú fontosságúak, fel kell áldozni, talán a következeteséget, talán a pártérdekeknek némely vélt részeit, talán személyi tekinteteket is, de mindez, uraim, a nagy cél mellett kevés súlyjal lesz, ha igazán és őszintén akarjuk a kibontakozást. Látrán, hogy eok helyütt kétkedéssel fogadják ama kibontakozási módokat, amelyekre levelemben rántaltam, én

ma, *amíg az óra nem hív és nem követelik azok, akiktől a dolog igazán függ*, ezen az uton meg nem indulok és minden részletezéstől tartózkodom.

Mindezekről a kérdésekről behatóan nyilatkoztam levelemben és visszaélés lenne, ha azt egy hosszú beszéddel is tetézném. Csak egy tekintet-ről akarok még szólni. A közvélemény ereje attól az eltökéltségtől függ, amelylyel maga magát érvényesíteni akarja. Törvények, vagy alkotmányos szempontok önmagukat nem védik, csak a polgárok elhatározott akarata az, amely azokat megvédi. Remélem uraim, hogy ebben a tekintetben sem fog ezen város polgárságának sem az akaratán, sem az elhatározottságán hiányt észlelni. Ez a kérdés ma és a legközelebbi jövőben is. Nem arról van most szó, kinek volt igaza, kit milyen mértékben terhel a hiba, hanem arról, hogy a megfordulásnak, a kölcsönös kiegyezésnek politikáját kell e pillanatban felkarolnia mindenkinek, aki felismeri annak az érdeknek, amit kiemeltem, döntő és uralkodó voltát. Én a magam részéről függetlenné tettem magam attól a kötelektől, amelyhez engem nagy küzdelem és eredmények is fűztek, és a melyet *nem szívesen hagytam oda*, de szükséges uraim, hogy mindenki, aki akár csak egy szavazattal is járulhat hozzá ezen irány sikeréhez, bírjon hasonló eltökéltséggel és bírjon nemcsak azzal a bátorsággal, de azzal a méltánnyossággal is, hogy amikor az állapotok s kétségkívül visszaélések is mutatkoznak a parlamentben, akkor keresse azok alapjait és okait, s ha orvosolni akarjuk a szimptomákat, orvosoljuk akkor magukat a bajokat is, amelyeknek amazok csak kísérő jelenségeik. Ebből látják nem ugyan a részleteit, mert azokat levelemben fejtettem ki, mint inkább az általános szellemét azon politikának, amely kilépésemhez vezetett, s amely jövőben politikai magamtartásában irányadó lesz.

Hogy mit hoz a jövő, én nem tudom; csak azt tudom, hogy én mely uton fogok haladni. Minő bonyodalmak állhatnak be, azt sem tudom, gyanúsításokba sem ereszkedem; arról azonban legyenek meggyőződve, hogy arról az utról le nem térek, amelyet az önök megelégedésére idáig is követtem.

Azért jöttem ma ide, azért küldtem levelemben, hogy önök átértsék motívumát. Azt a hatalmat, amelyet önök a kezembe adtak, ellenőrizhetik, minden pillanatban joguk van megítélni, hogy én azt miként használtam fel. Alkotmányos ember vagyok s mint ilyen, ismét csak azt mondhatom, hogy elfogadok önöktől minden döntést és annak minden következményeit. (Perczekig tartó lelkes éljenzés és taps.)

(A határozat.)

Ezután a gyűlés a következő határozati javaslatot fogadta el:

Pozsony szabad királyi város első választókerületének szabadelvű választópolgárai országgyűlési képviselőjük hazafias nyilatkozatait mély köszönéttel és megnyugrással tudomásul véve, örömmel ragadják meg az alkalmat, hogy ő nagyméltóságát tántoríthatatlan bizalmukról biztosítsák. És midőn mint a szabadelvű eszmék rendíthetetlen hívei ő nagyméltósága szavaihoz csatlakoznak, ama reményüknek is kifejezést adnak, hogy a hivatott tényezők minden oldalon tudják hazafiai kötelességüket és közös együttműködésüknek sikerülni fog az alkotmányos kormányzást fenyegető veszedelmeket a nemzettől mielőbb elhárítani.

(A banket.)

Este nyolcz órakor a Palugyay-vendéglő fényesen kivilágított termeiben kétszáz terítékű banket volt, amelyen a polgárság pártkülönbség nélkül jelent meg. A társaságból, amelyben nagy számban voltak nemzeti- és szabadelvű pártiak, hiányzott Neisziedler Károly, Pozsony második képviselője és valamennyi megyei előkelőség.

Az asztalfőn Szilágyi mellett Láng Lajos és Taller polgármester ültek, Taller mellett Lehoczky táblai elnök foglalt helyet.

Az első pohárköszöntőt Taller polgármester

mondta a királyra. Mikor az alkotmány veszélyben van — ugymond, — legelőször kell megemlékeznünk a legalkotmányosabb királyról, akit ezennel felköszönt.

Ezután Molecz Dániel szólalt fel, aki tudvalevőleg ellenjelöltje volt Szilágyinak és most elragadtatással beszélt Szilágyi nagy képességeiről. A legnagyobb örömmel töltötte el őt is, hogy helyette egy Szilágyit küldött Pozsony városa a parlamentbe.

Utalt arra, hogy ilyen államférfiura mily nagy szüksége van a hazának. Szilágyi valóságos csodákat művel. Csak ő volt képes elérni azt, hogy Pozsony valamennyi polgárát pártkülönbség nélkül maga köré tudta csoportosítani. Valóságos isteni gondviselésnek tartja, hogy ő annak idején megbukott, mert ezáltal lehetővé vált, hogy Pozsony Szilágyit küldje a Házba.

(Szilágyi tószta.)

Erre Szilágyi Dezső mondott pohárköszöntőt, amelyben kijelentette, hogy egész erejével oda fog hatni, hogy a parlament béke helyreálljon. Ezt meg fogja tenni minden személyes érdek nélkül.

Minden férfinak — ugymond — ismernie kell kötelességét és teljesítenie is kell azt, bármily nehéz legyen is és bár ezerszerre könnyebb dolog a kötelességteljesítés elől kitérni. A karácsony ünnepe a szeretet és a béke ünnepe. Remélem, — így fejezte be Szilágyi beszédét — hogy politikai karácsonyunk is örömet és békét fog hozni s remélem, hogy elveim és polgártársaim elvei is diadalra fognak jutni. Ez azonban csak akkor történhetik meg, ha a polgárság zöme velem tart. Poharamat Pozsony város polgárságának jólétére ürítem.

(A többi felköszöntő.)

Günther királyi tanácsos Láng Lajost ünnepelte.

Láng Lajos megköszönvén az iránta tanúsított jóakaratot, Szilágyiról azt mondja, hogy ő egyedül a polgárság bizalmának köszönheti, hogy oly magas piedesztálon áll, amint kevés államférfi Magyarországon. Örül annak, hogy valamennyi párt hívei találkoznak egymással Szilágyi Dezső iránti tiszteletükben. Beszédét e szavakkal fejezi be:

— Közel van immár karácsony ünnepe, amely a fényességnek ünnepe, amelyen magyar politikusknak nem lehet hőbb óhajta, mint az, hogy ez az ünnep a politikának is ünnepe legyen.

Ezután Kákujay szembeállította Szilágyit Tisza Kálmánnal, aki éppen olyan szellemóriás, mint Szilágyi. Mikor — ugymond — ilyen férfiak kezében van Magyarország politikájának vezetése, Magyarország még nincs elveszve.

Bartal György Apponyira mondott lelkes felköszöntőt.

Erre Szilágyi újból felkelt és második felköszöntőjét is elmondta, melyben kijelentette, hogy mindazon politikuskok, akik önzetlenül és becsületesen teljesítik kötelességüket, megérdemlik az összes polgárok tiszteletét, bármely pártához tartozzanak is. És ilyenek, hála Istennek, vannak még a magyar parlamentben, akik minden mellékérdék nélkül szolgálják a hazát, ezekre emeli poharát.

Utána Porc Károly német nyelven dicsőítette Szilágyit és biztosította a választók tántoríthatatlan hűségéről.

Utána ismét Szilágyi Dezső szólalt fel, hogy gróf Eszterházy Istvánt köszöntse fel, aki egykor a szabadságharcban védte a hazát és most is, öreg ember létére, még mindig fáradhatatlanul munkálkodik a haza érdekében.

Végül egy Dusinski nevű választópolgár egy német költeményben köszöntötte fel Szilágyit, amelynek kissé dallamtalan refrainje ez volt:

Es bleibe uns erhalten
Szilágyi, der Alte.

A főváros bizalma.

(Választók gyűlése a Vigadóban.)

A főváros szabadelvű választópolgárságának a kormány és a szabadelvű párt iránt való bizalma impozáns módon nyilvánult meg ma délután egy hatalmas választói gyűlés keretében.

Alig hallott az ember erre a demonstrációra való készülődésről és régóta nem látott Budapest ilyen nagyszabású méltóságjeljes tüntetést. Pedig az az elem, amely erre a gyűlésre hivatalos volt, nehezen szánja el magát ilyesmire.

A Vigadó nagyterme, amelyben, azt mondják ötezer ember fér el, annyira megtelt közönséggel, hogy alig mozghattak benne. Egytől-egyig választópolgár volt valameny, aki itt megjelent, más nem is kapott meghívót.

A gyűlés nagy meglepetésben is részvett. Gróf Tisza István is felszólalt, holott mindössze két beszéd volt csak kilátásban, a bizalmi indítvány előterjesztése és egy pártoló felszólalás.

Tisza István szavait folytonos tetszés kísérte, amely beszéde végén lelkes ovációvá is változott.

(A gyűlékezés.)

Lassan gyülekeztek. Négy óra tájban már itt is, ott is feltűnt a Vigadó környékén egy-egy kisebb csoport, de nem gondolta az ember, hogy egy óra múlva már el se férnek az óriási terebben.

Háromnegyed óra tájban egyre sűrűbben jöttek. A Ferencvárosból Hindy Kálmán és Virava József vezetése alatt többen kétszázal, Kőbányáról is valami kétszázal egy csoportban. Majd a józsefvárosi választók vonultak fel dr. Hüvös József vezetése alatt, azután a többi kerületek.

A lépcsőházban, a nemzetiszín-bokrétás rendezők sorfala között haladtak fel a nagyterembe, azután pedig, mikor már be nem fértek, az előtermekbe és a folyosóra.

A terebben az elnöki emelvényen foglaltak helyet: Márkus József főpolgármester, Ludvigh Gyula államvasuti igazgató, Laszkary Gyula főrendiházi tagok; báró Podmaniczky Frigyes, Kristóffy József, Arányi Miksa, Ágoston József, Beles János, Benke Gyula, Bernády György, Berzeviczy Albert, Bornemissza Ádám, Demkó Pál, Egyedy Arthur, gróf Forgách Antal, Gajári Géza, Gajári Ödön, Gyárfás Endre, Heltai Ferenc, Isserkutcz Marcell, Kiss Ferenc, Klobusiczky János, Kobek István, Kovácsy Sándor, Légrády Károly, Léway Lajos, Mayer Károly, Mezei Már, Mohay Sándor, Molnár Béla, Münnich Aurél, Neumann Armin, Nyegre László, Orszagh Sándor, Ortutay Gyula, Piukovich József, Radocza János, Radvanszky György, Ráth Péter, Rosenberg Gyula, Rónay János, Ruffy Pál, Sámuel Lázár, Sréter Alfréd, Szentpály Jenő, Szerb György, Szily Pongrácz, Szinnyei-Merse Pál, Szivák Imre, Szulovszky Gusztáv, gróf Tisza István, Tolnay Lajos, Weisz Berthold és Zeyk Gábor országgyűlési képviselők. Csiky Kálmán egyetemi tanár, Tenczer Pál, dr. Grauer Vilmos, Hindy Kálmán, Kurfürst Miksa, Winter Lajos, Schmiédl Sándor fővárosi bizottsági tagok, Urs Nándor rendőrtanácsos stb.

Pontban öt órakor Heltai Ferenc jelt adott a gyűlés megnyitására.

(A gyűlést megnyitják.)

Dr. Virava József az első szónok. Alig egy éve — így kezdi beszédét — hogy apostoli királyunk (Éljen! Éljen!) magyar székesfővárosában, Budapestten fogadja a német császárt és a román királyt, akik látva a magyar nemzet fejlődését, igaz elismeréssel nyilatkoztak, az apostoli királyt szerető, ősi alkotmányával elválaszthatatlanul összefonott magyar népről. Azt mondták, hogy erős bizalommal lehetünk eltelve Magyarország európai feladatának megoldása iránt. Apostoli királyunk után bizalmunkat kiké vetnök, ha nem a kormányba (Éljen Bánffy!) és a törvényhozásba, a melyek hazánkat erre a magas elismerésre emelték.

Akkor nem hitte volna senki, hogy oly rövid idő alatt a mostani állapotok bekövetkezhetnek. Lehetetlennek tartottuk akárki jóslata volna, és mégis eljött a rattentő időszak. A kormány működése, amelynek annyi üdvöset köszönhetünk, megvan akadályozva. A képviselőházban lehetetlenül vált a legégetőbb kérdések tárgyalása, megoldása. A helyzet napról-napra súlyosabb és ezek között a viszonyok között a főváros választó polgárságának fel kell emelnie tiltakozó szavát a törvényhozás megbénítása ellen és bizalmával oda kell fordulnia, ahol a való érdemeket látja. Ez a kötelesség hiya egybe a szabadelvű választó polgárokat erre a gyűlésre. Ajánlja, hogy válasszák meg elnöknek dr. Szivák Imre országgyűlési képviselőt.

A gyűlés egyhangulag elfogadja a jelölést és zajos éljenzéssel fogadja a szónoki asztalhoz lépő új elnököt.

Szivák Imre mély hálával hajlik meg a közbizalom előtt, amely őt a gyűlés elnöki tiszttségére emelte. Súlyos kötelesség a gyűlés feladata.

„Meggfognak bírálni — mondotta a többek közt — ezt a helyzetet, de nem úgy, hogy egyszerű maximákkal tultegyük magunkat a nehézségeken. Az a többség, amely az ország érdekében működik, helyt áll cselekedeteiért, de a történelem előtt felelősek azok is, akik ezt az üdvös működést meggátolni igyekeznek. Számot kell vetni tehát a helyzettel, vajjon a kormány megfelel-e azoknak a kötelességeknek, amelyek vállaira nehezdednek. (Tetszés.) Ennek megvizsgálása a mostani gyűlés programja.” Ezzel nyitja meg a tanácskozási, amelyre jegyzőközl. Göböz Józsefet, dr. Feleki Bélát, dr. Kiss Józsefet, Lád Károlyt, Sacellary Györgyöt és Szabó Jánost ajánlja.

(A bizalmi nyilatkozat.)

Császár Jenő következik. Visszaemlékszik az ötvenes évekre, amikor ők tüntettek az abszolutizmus ellen és szembe állítja ezzel a mostani tüntetéseket, amelyek annak a pártnak czéljait szolgálják, amely a parlament munkásságát akarja végsőképpen megakadályozni. Nagyon szomorú, nagyon elkeserítő jelenség ez! A mi parlamentünk még nem is régen Európa első parlamentje volt, az angol parlament mellett állott a tanácskozási méltóságos volta szempontjából, és most lesüllyedt az utolsók közé. A horvát képviselőházban a napokban rendreutasított valakit az elnök. És indignantul szólottak az elnökre, hogy tebet ilyet, hisz a magyar képviselőházban a képviselők még nagyobb rakonzálankodást is megengednek maguknak. De miért zavarog a mi ellenzékünk? Azt mondja, hogy a többség vesztegetés révén került össze. Holott például Budapestten, nem hogy a választókat vesztegették volna, hanem a választók raktak össze pénzt az alkotmányos költségekre, hogy zászlót, köcsit vásárolhassanak, hogy olyanokat is bejuttathassanak a Házba, akiknek pénzük ugyan nincs, de méltók a törvényhozó testületi tagságra. Megbuktattuk az ellenzékét, meg is buktattuk, mert a budapesti intelligens választópolgárságot nem lehet csak úgy az orránál fogva vezetni, mint a könnyenhívó, egyszerű népet. Megbuktattuk, mert mi nem akarunk egy gyékényen árnálni azokkal, akik nem tudnak másképpen, csak olyan pörissan beszélni, ahogy a Házban halljuk őket, mert a munkás emberek nem nézhetik azt az idővesztegetést, amely annyira tetszik az ellenzéknek. Azt mondják az ellenzéknek, tessék Bánffyval leköszönni, és mi olyanok leszünk, mint a kézcsapó. Nagyon furcsa, hogy a miniszterelnök, akihez a királynak és a többségnek bizalma van, lemondjon csak azért, mert a kisebbségnek nincsen hozzá bizalma. Olyan miniszterium, amely a minoritás bizalmát bírja, nem létezik és azt hiszi, hogy Bánffy ezt az örömet nem fogja megszerezni az ellenzéknek. Ők azonban mégis azt mondják, hogy a többség akarja felforgatni az alkotmányt. A kérdés az, hogy mi történjék január elsején, ha az ellenzék nem nyugszik. Be kell ezért szüntetni az állami funkciókat? Fel kell forgatni az alkotmányt? Meg kell halnia a nemzetnek, mert így akarja az ellenzék? Azok a parlamenti sirások, a pompes funébrek és gyászos vitézei, ezt nem fogják megérni. Ennek megtörténnie nem szabad. Le kell rázni, meg kell törni az ellenzékét! (Éljenzés és taps.) Erre a czélra sorakozzanak, csoportosuljanak azon férfiak köré, akik eddig is büszkén lengették a liberálisizmus zászlóját! Állítsanak sáncot, amelyen nem tudnak keresztül hatolni az ellenzék pszichológusai. Kéri, fogadják el a következő határozati javaslatot:

Budapest székes főváros szabadelvű választó polgárai hazafias aggodalommal látják, mint akadályozza meg hónapok óta a képviselőházi ellenzék magatartása az országgyűlés munkáját, melynek az ország legfontosabb közgazdasági és egyéb életérdekeit oly közelről érintő kérdések megoldásával kellene foglalkoznia.

Az ország és a főváros közgazdasági élete, a magán- és a közhitel napról-napra jobban szenved, az ország tekintélye mindinkább süllyed a képviselőház ellenzéke által folytatott ezen áldatlan harcban, melynek során a személyes jellegű akcióra egyesült ellenzék magatartása következtében végeredményben az alkotmányos viszonyok megingása következhetik be.

A főváros szabadelvű választó polgárai elvárják, hogy az országgyűlési szabadelvű párt és az annak bizodalma támaszkodó kormány e nehéz viszonyok között is meg fogja találni az eszközöket, melyekkel állami-ságunk, alkotmányosságunk és közgazdaságunk veszélyeztetett érdekeit megoltalmazhatja.

E meggyőződéstől áthatva, a fővárosi szabadelvű párti választók teljes bizalmukat és ragaszkodásukat fejezik ki az országgyűlési szabadelvű párt, a kormány és a kormány elnöke, báró Bánffy Dezső iránt.

A határozati javaslatot nagy tetszéssel, éljenzéssel fogadják.

(Két ajánlás.)

Paksi Béla szól ezután. Az obstrukció orgiái — kiüldözték a parlamentből a komoly munkát, de csak egy momentumot akar felemlíteni, amely kiindulópontja volt az obstrukciónak. A kormány még szeptemberben benyújtotta a jövő év első négy hónapjára szóló indemnitási javaslatot. E javaslatnak a benyújtása okozta, hogy az ellenzék fegyverszünetet kötött. Az ellenzék arra törekszik, hogy lehetetlenné tegye e javaslat törvényerőre emelkedését és így megbuktassa a kormányt és megbontsa a szabadelvű párt egységét. De ez nem sikerült. Felhívja a választókat, hogy tartssanak ki a szabadelvű párt mellett, mert ez minden hazafinak szent kötelessége (Igaz! Igaz!) Ráfogják a szabadelvű párt, hogy nem képviseli a nemzet véleményét és hogy megválasztása három millióba került. Csak hogy minden választásnak vannak alkotmányos költségei. Budapestten van kerület ahol mindig egyhangú a választás, mégis kétezer forintba kerül. Az ellenzéki képviselőket sem a szép szemeikért választották meg. Csak az a kérdés, honnan kerül a pénz? Milyen rendkívüli közgazdasági károkat okoz az obstrukció. Azzal sem látja indokolva az obstrukciót, hogy a szabadelvű párt híveinek legnagyobb része az ugynevezett lex-Tisza köré csoportosulva azt aláírták. A kormány ezzel csak azt akarta elérni, hogy lássa, kikre számíthat saját pártbívei közül. Mindezek után bizalmat szavaz a magyar kormánynak, első sorban pedig Bánffy Dezsőnek. Elfogadásra ajánlja a határozati javaslatot.

Dr. Rácz Károly a szó, de a sokaság gróf Tisza Istvánt és báró Podmaniczky Frigyest akarja mindenáron hallani.

— Mit beszéljek én — mondja Rácz Károly — mikor úgy is látom a lelkes hangulatot. Azzal kezdem, amivel végezni akartam: fogadjuk el a határozati javaslatot!

— Éljen! éljen! elfogadjuk! — zugta ezer ember.

Szivák Imre elnök konstatalja, hogy szó-lásra többen nem jelentkeztek, de ha valaki akar akár a javaslat mellett, akár a javaslat ellen észrevételeket tenni, tessék jelentkezni...

A sokaság azonban egyre zajosabban hívja gróf Tisza Istvánt és Podmaniczky Frigyest a szónoki emelvényre.

— Halljuk gróf Tisza Istvánt!

— Halljuk Podmaniczky Frigyest!

(Báró Podmaniczky beszéde.)

Báró Podmaniczky Frigyes engedve a kérelemnek, beszélni kezd:

Nekem, mint a főváros országgyűlési képviselőinek ezidő szerinti szeniorának, —

igy szól a többek között — mint a szabad-
elvű párt elnökének, a mai napon nemes
feladat jutott osztályrészül. Én lettem meg-
bizva azzal, hogy a székes főváros szabad-
elvű polgárainak mai működését megköszön-
jem. Ez egy fényugár, amely a mostani vi-
szonyok közt bátoritól hat azokra, akik
kénytelenek mindazt végignézni, ami az or-
szágban történik. Ez a fényugár, egyszersmint
bátoritól hat reánk és megfogadjuk, hogy
valamint eddig, úgy ezentul is a vég-
sőig harcolunk és képviselői kötelességün-
ket teljesíteni fogjuk. Budapest polgárságát
— tessék meggondolni, hogy ötvenhat éve
élek közöttük — mindig ott láttam, ahol az
igaz hazafinak lennie kell. Nem személyes ér-
dek, nem hiúság vezérli a főváros polgársá-
gát, hanem a hazaszeretet, mert jól tudja,
hogy ha a haza felvirágozik, felvirágozik a mi
kedves székes fővárosunk is. Budapest itt je-
lenlévő polgárai a szabadelvűség történetének
évkönyvét egy fényes lappal gazdagították. És
épen ez az, ami jól esik nekünk aggoknak,
mert a fiatalság nem is tudja, hogy mennyit
szenvetünk azért, hogy megteremtjük azt,
amit most maga a magyar akar lerontani. Én
önöktől bucsuzom, (Felkiáltások: Még nem!)
és ígérem, hogy e borzasztó idők lezajlása
után, azt hiszem, ép lélekkel és lelki-
merettel fogok megjelenhetni újból és azt
mondhatni, hogy ez a kilencz képviselő meg-
tette a magáét, úgy, amint a hazaszeretet és
becsület parancsolta. (Hosszantartó zajos él-
jenzés.)

(Gróf Tisza István beszéde.)

Folytonos éljenzés közt, valóságos tapsvihar-
ban kezdte el gróf Tisza a beszédét.

Amikor szives felkérésüknek engedve, —
mondotta a többek között — egy kis időre
kikérem a türelmüket, hogy röviden nyilat-
kozzam a helyzetről, engedjék meg, hogy
visszapillantást vessék az ország helyzetére
egy évvel ezelőtt.

Rámutat ezután azokra az örvendetes,
lélekemelő ünnepekre, amelyek az ezer-
nyolezszázkilenczvenhétben lefolytak és azokra
az eredményekre, amiket a kormány ezer-
nyolezszázkilenczvenhétben elért. A katonai
oktatás fejlesztése, a történeti szobrok és a
német császár budapesti látogatása bizonyít-
ják ezeket. Ez örvendetes jelenségeket komoly
politikai incidensek követték. Beállott a kritikus
helyzet Ausztriában. Akkor a magyar politikai té-
nyezők magatartása olyan volt, amely csak emel-
hette tekintélyünket. Volt akkor is egy szintelen
kísérlete az obstrukciónak, de ezt az ellenzék
nagy részének bölcs és hazafias magatartása
megfosztotta jelentőségétől; csak olyan volt,
mint egy szépséghiba, amely mélyebb nyomo-
kat nem hagyott. És ha most összehasonlítjuk
a mult esztendő az ideivel, azt látjuk, hogy
akik akkor érdemeket szereztek a közügyek
terén, most meggátolták a parlament békés
munkásságát. Mi lehet az oka ennek a nagy
változásnak? Ha kutatjuk ezeket az okokat,
megdöbbenéssel vesszük észre, hogy semmi
olyas, ami ezt a felháborodást indokoltá tenné,
nem történt. Sőt ellenkezőleg, a kormány fé-
nyes, nagy eredményeket tudott felmutatni.
Ebben az időszakban értek véget a kiegye-
zési tárgyalások s kerültek a kiegyezési
javaslatok a Ház asztalára. Az ellenzék is-
mételve provokáltatott, szóljon hát, mi hi-
bát talál a javaslaton? De az ellenzék kitért
a kritika alól. Ennél nem kell fényesebb bi-
zonyíték arra, hogy a kormány minden tekin-
tetben meg tudta óvni az ország érdekeit. És
ha most megfigyeljük a dolog politikai vonat-
kozásait, az látjuk, hogy Ausztriában kormá-
nyok jöttek, kormányok mentek, tervek válto-
koztak egyre-másra, mert nem állhattak meg,
mihelyt összeütközésbe kerültek a magyar tör-
vényekkel. Be kell látnunk tehát, hogy a magyar
kormány hű sáfárja volt az ország ügyeinek s ha
mégis, ennyi eredmény után ily fogadtatásra talál
az ellenzék részéről, ezt csakis a kétségbe-
esés politikájának lehet betudni. A játékos-
nak utolsó kétségbeesett dobása ez. És most
kérdi, szabad-e tétlenül nézni ezt a játékot,
mikor az ország erkölcsi és szellemi kincsei
forognak koczán? Nem akar részletesebben
kiterjeszkedni az obstrukció okozta közgaz-
dasági károokra, mert bármily nagyok is ezek,

nem érnek fel a szellemi, erkölcsi károkkal.
Százados problémák várnak megfejtésre. Vi-
gyáznunk kell a nemzetiségekre, meg kell vé-
denünk érdekeinket a másik állammal szem-
ben, nekünk itt, exponált helyen, meg kell ál-
lanunk a világpolitika áramlatai közepette.
Ezeket pedig nem érhetjük el másképp,
mint hogy becsületet és tiszteletet szerzünk
a magyar nemzetnek, s megszilárdítjuk a
politikai belátásunkba vetett hitet. És ha so-
kan azt mondják, hogy személyes áldozatok-
kal be lehetne fejezni ezt az áldástalan har-
czot, azt hiszi, hogy a szabadelvű párt részé-
ről a hűség legelemibb követelménye, hogy
vezérét gyáván cserben ne hagyja. (Éljenzés,
taps.) De ő úgy ismeri Bánffy, hogy ha ő
belátná, hogy távozásával az ügynek tenne
szolgálatot, rögtön leköszönne. Hiszen e
harczban a tisztességes távozás megvál-
tás volna reá nézve, a kitartás pedig
valóságos mártíromság. Azonban Bánffy tá-
vozásával csak pillanatnyira állna helyre
a béke. Azokat a bajokat azonban,
amelyek elementáris erővel csapnak össze a
fejünk fölött, ezzel csak elmérgesítendők. Mert
hiszen Bánffy távozás a obstrukció győzel-
mét jelentené, s a kisebbséget újabb hasonló
kalandokra buzdítaná. Így lenne ez minden
kormányánál, a rövid mézesetek után. Alig 30
éve, hogy az a generáció, amelynek egyik
nagyérdemű tagja az elébb felszólalt, kikü-
zdötte Magyarország önállóságát. Sokan lehet-
tek, akik akkor aggódva néztek a jövő elé,
hogy vajon lesz-e elég erkölcsi és anyagi
erőnk a kivívott eredmények megtartására. De
senki sem hitte volna, hogy amit ez a generáció
kiküzdött, az utána következő nemzedék léha
könnyelműséggel piacra fogja vinni. Igaz, hogy
sok nehézséggel kellett megküzdeni, de husz-
huszonöt éven át folyton nőtt a nemzet ereje
és politikai sulya idebenn és a külföld előtt.
Ekkor egy lappangó betegség ütötte fel a fe-
jét. A parlamenti helyzet kezdett elfajulni, és
a haj egyre terjedt, mert sokan, kik érvekkel
küzdő harczban semmire sem vitték, észrevet-
ték, hogy a botrányok terén tehetnek szert
legalább egy kétes hírnévre. Hasonlítsuk csak
össze a mai ellenzéki beszédeket az öt vagy tíz
év előttiéivel, s megdöbbenve fogjuk látni
a különbséget. A parlament feje fölött
állandóan ott függ a Damokles kardja. Ha
a veszedelem nőttön-nő, ezt nem kerülő uta-
kon kell orvosolni. Egyszerűen el kell bánni
azokkal a jelenségekkel, amelyek így leal-
jasítják a magyar parlament színvonalát. Ha
ezt elmulasztjuk, irtózatossá felelősség száll
nemcsak azokra, akik felidéztek, de azokra
is, kik azzal a béke, a trón és nemzet közötti
bizalom mai áldott korszakában megbírközni
nem akartak vagy nem mertek. Sajnálja, hogy
e politika hirdetésénél nem rendelkezik na-
gyobb erővel; sohasem nyomta őt ennyire
képtelenségének elégtelensége. Sohasem irigyelte
ugy azokat, akik ékesszólásukkal másokba is
át tudják röpíteni meggyőződésük villanyszik-
ráját, mint épen most. Benső örömmel tölti
el szívet a főváros szabadelvű polgárainak
mai impozáns megjelenése. Hiszi és reméli,
hogy a szabadelvű párt minden tagja a vég-
sőig hiven ki fog tartani, s kéri az ország
független polgárait, hogy kísérjék a pártot a
harczban egész bizalmukkal, rokonszenvükkel
és lelkesedésükkel.

A tetszészajtól csak úgy reng a terem, ka-
laplengve éltetik gróf Tisza Istvánt, az előző
emléknyen levő képviselők körül veszik, sorra gra-
tulálják a beszédért.

(A gyűlést berekesztik.)

Szivák Imre eközben még egyszer meg-
kérdi, elfogadják-e a szabadelvű párt, a kormány
és a miniszterelnök iránt való bizalomnyilvánításra
vonatkozó határozati javaslatot.

— El fogadjuk, el fogadjuk! Éljen báró
Bánffy Dezső! kiáltják valamennyien.

— A gyűlés feladata tehát — mondja az
elnök — be van fejezve. A hivatott tényezők von-
ják le a következtetéseiket. Az volt a célunk,
hogy egy parányi nyugvó pontot találjunk a pa-
rlamenti viharban, egy parányi nyugvópontot, ame-
lyen a választó polgárok bizalma nyilatkozik meg.
Hallja meg ezt az ellenzék is, amely a viharokat
támasztotta. Most pedig köszönetet mondok a

gyűlés egybehívóinak, rendezőinek a fáradságért,
a szónokoknak, akik az ügyet diadalra segítették
és az egész szabadelvű párt nevében az egész
gyűlésnek. Ezzel a tanácskozást berekeszttem.

A gyűlés báró Bánffy Dezső, gróf Tisza
István és báró Podmaniczky Frigyes éltetésével
oszlak szét. Majd félórába kerül, míg a terem ki-
ürül s odalent a lépcsőkön az utolsó éljen is el-
hangzik.

KÜLFÖLD.

A krétai ostromzár megszüntetése. Francia-
ország, Nagybritannia, Olaszország és Oroszország
képviselői értesítették a közös külügyminisztert,
hogy a Kréta szigete ellen elrendelt ostromzár
megszűnt; a fegyverek és lőszerke behozatalának
tilalma azonban továbbra is fennáll. A megszünte-
tésről szóló hirdetmény ma báró Bánffy aláírásá-
val a „Budapesti Közlöny“-ben is megjelent.

TÁVIRATOK.

A bécsi katonai tanácskozás.

Bécs, december 22. A „Vaterland“ je-
lenti, hogy a legutóbbi napokban a király el-
nöklése alatt tartott katonai tanácskozásokban
Ferencz Ferdinand főherczeg is részt vett, aki
a legfőbb hadur rendelkezésére lévén bo-
csátva, minden ilyen katonai tanácskozáson
jelen van.

A bécs-berlini affaire.

Berlin, december 22. A „National-Zei-
tung“ azt írja, hogy Szögyény nagykövetnek
mult szombati kihallgatásával még nem nyert
elintézetést a gróf Thun beszédével teremtett
incidens. A lapoknak erre vonatkozó hírei
már azért sem lehetnek igazak, mert Szögyény
csak csütörtökön adta át Ferencz József ki-
rálynak levelét s annál a rendkívül intim vi-
szonynál fogva, mely a két uralkodó között
fönnáll, e levél tartalma sohasem fog nyilván-
osságra jönni.

Miklós csár és Vilmos császár.

Berlin, december 22. Vilmos császár ma
gróf Osten-Sacken orosz nagykövetet fogadta, aki
Miklós csárnak egy sajtókezű levelét adta át a
császárnak.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, december 22. A „Journal“ sze-
rint Freycinet hadügyminiszter még folyton
tárgyal Loew semmitőszéki elnökkel a titkos
iratosomó közléséről. Ugyanez a lap tagadja,
hogy Montebello volt nagykövet jelentést tett
volna Dreyfus külföldi utazásáról.

A „Gaulois“ szerint híre jár, hogy a
Somme departement előkelőségei Mercier tá-
bornokot szenátornak akarják föléptetni.

Páris, december 22. A szenátus elfo-
gadta a kémkedésről szóló törvényjavaslat-
nak hátralevő cikkeit és azután az egész ja-
vaslatot.

Páris, december 22. A minisztertanács
mai ülésének végén Lebret igazságügyminisz-
ter közölte Dupuy miniszterelnökkel és Frey-
cinet hadügyminiszterrel, Loew semmitőszéki
tanácselnökkel folyt beszélgetését ama garan-
cziák felől, amelyek mellett a Dreyfus-féle
iratosomót átadják a semmitőszéknek. Hír sze-
rint a megegyezés csaknem teljes és a titkos
iratosomó kiadása legközelebbre várható.

A semmitőszék elnöke írásban kérdést
intézet az igazságügyminiszterhez, hogy Du-
puy miniszterelnöknek volna-e valami kifö-
gása az ellen, ha a semmitőszék kihallgatná.
Dupuy miniszterelnök kijelentette, hogy h a j-
l a n d ó t a n u v a l l o m á s t t e n n i és
ma este egy dekrétumot terjeszt Faure elnök
elő, amely a miniszterelnököt fölhatalmazza a
semmitőszék előtt való megjelenésre. A sem-
mitőszék tagjai, mint ilyenkor szokás, a bel-
ügyminisztériumba fognak menni, hogy Dupuyt
kihallgassák.

Páris, december 22. A „Temps” jelentése szerint Freycinet hadügyminiszter kijelentette Loew semmitőszéki tanácselnök előtt, hogy a titkos dossier-t csak akkor adhatja ki a semmitőszékeknek, ha Mornard ügyvéd abszolút kezességet vállal azért, hogy Dreyfusné, akinek, mint férje gondnokának, az egész iratsomót meg kell mutatni, megőrizni a titkot. Mornard ügyvéd erre nézve a legformálisabban elvállalta a kezességet.

Hir szerint Constans szenátor kijelentette, hogy kész a konstantinápolyi nagykövét tisztjét elvállalni.

Az olasz király kegyelme.

Róma, december 22. Umberto király január elsején bűnbocsánatot fog adni a politikai bűntettek és vétségek miatt elítélteknek.

György herceg bevonulása.

Páris, december 22. A Havas-ügynökség kázeai jelentése szerint a muzulmánok is résztvettek György herceg ünneplésében s kiváltságos házaikat.

Miklós nagyherceg Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, december 22. Miklós nagyherceg ma délelőtt 9 órakor Szinovej orosz nagykövettel a Jildiz-palotába ment, hogy a szultántól elbucuzzék. A bucsuzás ugyanolyan szertartással ment végbe, mint a nagyherceg első fogadtatása. A bucsulátogatás után Miklós nagyherceg Tefik basa külügyminiszter kíséretében a „Pruth”-ra ment, amely nyomban elindult Odessza felé.

A máltai lovagok alapítványa.

Bécs, december 22. A máltai lovagrend 6 felsége jubileumára 100.000 koronás alapítványt tett, amelyből 50.000 koronának a kamatait kórházakból elbocsátott lábadozó katonák kapják, a másik 50.000 koronának a kamatait pedig rokkant katonák állandó segélyezésére fordítják.

A francia kamarából.

Páris, december 22. A kamara egyhangulag elfogadta a hadiszerek tökéletesítésére és más katonai czélokra kért 60 milliós hitel megajánlásáról szóló törvényjavaslatot. Azután áttért az Olaszországgal való kereskedelmi viszony tárgyalására.

Faure (nacionálista) ellenzi a törvényjavaslatot, amely, szerinte, Olaszországnak módot nyújt majd arra, hogy Franciaország ellen ágyukat várvároljon. (Ellentmondás.)

Delcassé külügyminiszter azt mondja, hogy örülni kell a Franciaország és Olaszország közötti jó viszonyoknak. Nagyon fontos dolog — úgy mond — hogy barátságos és jóindulattal áthatott nép legyen kapuink előtt. (Helyeslés.)

A törvényjavaslatot erre 451 szavazattal 45 ellenében elfogadják.

A spanyol helyzet.

Madrid, december 22. A királyi palotában ma minisztertanács volt, amely a békebizottság munkálataival foglalkozott. Sagasta miniszterelnök állapota rosszabbra fordult. Láza emelkedik.

Francia terjeszkedés Kinában.

Peking, december 22. Az Egyesült-Államok követe tiltakozott a shanghai-i francia telep kiterjesztése ellen.

HIRESK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A gödöllői kastély. A király néhány esztendő óta sokat időzik Gödöllőn. Valahányszor Budapestre jön, idejének nagyjából mindig a gödöllői régi kastélyban tölti. A főudvarmesteri hivatal, hogy minél kényelmesebbé és kellemesebbé tegye ő felségének a gödöllői napokat, kibővíteti a nem nagyterjedelmű épületet s a nedves falakat kiszáríttatja. A király lakosztályát és fogadótermeit is megnagyobbitják, hogy vendégeket is fogadhasson Gödöllőn. Átalakítják továbbá az alsó parkot és szabályozzák a Rákospatak lefolyását. A

munkálatokat lovag Ybl Lajos várkapitány vezeti, aki azon van, hogy az átalakítási munkálatok a jövő nyárig elkészüljenek.

— József főherceg Abbaziában. József főherceg — mint fumei tudósítónk táviratozza — ma egész családjával hosszabb időre Abbaziába érkezett. A főhercegi család a Villa Amaliában fog lakni.

— A prímási udvarból. Vasary Kolos hercegprímás, a legújabb megállapodás szerint, a karácsonyi ünnepeket Budapesten fogja tölteni és karácsony első napján délelőtt tíz órakor pontifikálni fog a budavári Mátyástemplomban tartandó ünnepélyes nagy zenésmissén. Erre a napra a prímási udvari papok is a fővárosba jönnek Esztergomból.

— Thun grófné betegsége. Gróf Thun miniszterelnök neje Thun Anna grófné — mint Bécsből jelentik — már hosszabb idő óta súlyos vesebajban szenved. Az utóbbi napokban nagyon komolylyá vált a betegsége és ma este ellátták a halotti szentségekkel. Állapota reménytelen.

— Mortara Pius Békésmegyében. Csabai tudósítónk jelenti: Békésmegye nagyobb helyein jár most az az érdekes laretáni szerzetes, akivel egykor Palmerston lord és III. Napoleon is foglalkozott. Mortara 1851-ben, Bolognában született. Tizenegy hónapos korában a kis zsidó fiú halálosan megbetegedett s a dajkája, midőn az orvosok már lemondottak róla, ráadta a keresztséget. A gyerek csodálatosképen meggyógyult és a szülők akarata ellenére IX. Pius pápa vette gondjai alá. Abban az időben oly szenzációt keltett ez a dolog, hogy a kis Mortara esetéből, akit azelőtt Izidorának hívtak s aki a keresztségben Pius nevet kapott, Palmerston Angliában és III. Napoleon Franciaországban politikai kérdést csináltak. Az egyház ellen forrongó nagy diplomaták diplomáciai uton akarták kiragadni a pápa kezéből a gyermeket s a lapok hónapokig foglalkoztak az esettel. Most a Szent család czéjaira rendez gyűjtést. Kilencz nyelven beszél és Gyulán nagy hatással predikált németül.

— Auersperg hercegné temetése. Ma délután temették el Bécsben Auersperg Vilma hercegnét. A temetésen jelen voltak Lajos Viktor főherceg, gróf Goluchowski külügyminiszter, gróf Thun miniszterelnök, Welsersheimb és Jedrzejowicz miniszterek, Liechtenstein herceg főudvarmester, továbbá az arisztokráciának számos tagja és igen sok előkelő közhivatalnok. A holttestet Csehországba, Siebbe szállítják.

— A karácsonyi istentiszteletek. A karácsonyi istentiszteletek sorrendjét már véglegesen megállapították. A Ferencziek templomában 24-éről 25-ére virradó éjfélok szent mise, 25-én reggel nyolcz órakor ünnepi nagymise, utána magyar szent beszéd lesz. A szent beszéd után délig ünnepi misék szolgálnak. Karácsony másodnapján az ünnepi istentiszteleteket ugyanilyen sorrendben tartják meg. A szerviták templomában az istentiszteletek sorrendje a következő: Reggel hat órakor orgonás szent mise német énekkel, negyed tíz órakor magyar szent beszéd, utána zenés nagymise. Délután fél öt órakor létánia német énekkel, öt órakor német szent beszéd, utána német rózsafüzér-ima. A terézvárosi plébániatemplomban: december 24-én éjféli szent mise, december 25-én reggel hat órakor orgonás szent mise, utána szent beszéd. Fél kilencz órakor ifjusági szent mise, utána szent beszéd, háromnegyed tízkor ünnepélyes nagy mise és szent beszéd. Háromnegyed tizenkettőkor csendes szent mise. Délután négy órakor ünnepélyes vecsernye. December 26-án, az istentiszteletek sorrendje ugyanez.

— Schusztar Konstantin adománya. Eperjéről táviratozzák, hogy Schusztar Konstantin váci püspök az eperjesi Stefánia-leánynevelőintézet kibővítésére huszonötezer forintot adományozott.

— Anno Solferino. Francia fogságba került az 1859-iki háborúban Gácsicz Milos, akit egy kis szerémmegyei faluból vittek egyenesen a harczterre. A solferinói csatát követő éjjelen a fogoly felhasználta egy kedvező pillanatot és lóra pattanva elvág-

tatott a táborból. Már-már tul volt a végső előőrskön, mikor ezek figyelmesekké lettek a zajra. A szökevény ekkor egyenesen a két előőr felé lovagolt, hangos szóval vezényelve:

— Compagnie vorwärts!

A francia előőrskön abban a hiszemben, hogy tényleg egy osztrák századdal állanak szemközt, nem bántották a lovast, aki hozzájuk ment. Parlamentairenek nézték. At is adták első felszólításra fegyvereiket és a vakmerő ujoncz bekisérte őket az osztrák táborba. Ezen tetteért felterjesztették Gácsiczot, mint vitézségi ezüst éremre érdemest. A kitüntetés azonban elmaradt. Gácsicz időközben leszolgált katonáveit és a szerémmegyei Baccince községben élte napjait. Megöregedet lassankint és az ősszel már be is töltötte hetvenedik életévét. Dolgozni sem igen tudott már és leginkább könyörödományokból élt. Akik aztán megszánták valamivel, azoknak elmondotta a solferinói harcot követő nap történetét. Így tudta meg a dolgot dr. Gresics id-i közjegyző is, aki kutatni kezdte, miért is nem kapta meg az érmet Gácsicz. Véletlenül aztán megtudta a dolgot. Az érmet tévedésből egy Pácsicz Milos nevű katona kapta meg. Az öreg nevében meg is írta dr. Gresics a hadügyminiszternek, honnan meg is érkezett az ezüst kereszt Baccince községbe, Gácsicz Milos címére. De érkezett azonfelül még három-ezerkétszáz forint is. A vitézségi ezüst érem után ugyanis tizenhat krajczár jutalom jár minden napra. Ezek a krajczárok gyűltek fel annyira idők multával.

— Erzsébet királyné arcképe. Békésmegye törvényhatósága megbizta dr. Fábry Sándor vármegyei alispánt, hogy a festőművészek valamelyikével kösse meg a szerződést Erzsébet királyné arcképének megfestésére. Az alispán Benczur Gyulával kötötte meg a szerződést még pedig olyképen, hogy Benczur a király arcképét is megfesse. A művész ezerötszáz forintot kér a két arcképért.

— Jendrassik Jenő gyásza. Jendrassik Jenő festőművész súlyos csapás érte. Bájos, fatal fele sége tegnap hajnalban fél négy órakor meghalt. Ez a csapás annál fájdalmasabban érinti a lesújtott férjet, mivel épen karácsonyra várták első gyermekük megszületését. A gyászbeszéd nagy részvétet keltett. A temetés pénteken délután három órakor lesz a Damjanich-utca 32. számú gyász házból.

— A rendőrtisztviselők egyesülete. A fővárosi államrendőrség tisztviselői kara egy nyugdíjpótló és segítőegyesületet akar alapítani. Holnap délután négy órakor lesz az alakuló közgyűlés a főkapitányság segédhivatalának nagytermében. Az új egyesület alapszabályait a belügyminiszter már jóváhagyta s így semmi sem áll a megalakulás útjában. A holnapi közgyűlésen fogják megválasztani a tisztikart is. A kiküldött tizenhatos-bizottság már megállapodott a jelölésekben. Ezek szerint tiszteletbeli elnök Pekáry József és Bornemissza Boldizsár, elnök dr. Farkas Lajos, alelnök Mátyás Hugó, titkár dr. Schreiber Emil, pénztáros Risztics Plató és könyvelő Felber Nándor lesz. A felügyelő-bizottságba báró Splényi Ödönt, Gyalokai Lajost, Szombatfalvy Albertet és Krecsányi Kálmánt jelölik.

— Leányinasok az iskolapadban. Ma délután négy órakor Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszternél tisztegett a tanítói kaszinó három tagu küldöttsége. A küldöttség tagjai voltak: Nagy László és Brantner Albin, a kaszinó igazgatói, szónokuk Révhegyi Iván intéző-igazgató, akik a fővárosban felállítandó ismétlés leányiskolák tervét, melyet a kaszinó tanügyi bizottsága magáévé tett, nyújtotta át a miniszternek.

A miniszter szívesen fogadta a munkálatot és rámutatott arra, hogy a fővárosnak égető szüksége van a tervezet megvalósítására. Olyan iskolák felállításáról van szó, melyek másfél évtized előtt már működtek és amelyeket csak az iparos inasiskolák felállításakor ejtettek el anélkül, hogy a tizenkét-tizenöt éves tanköteles leánytanulókról, akik anyjuk mellett foglalatostkodnak, vagy mint leányinasok szolgálnak üzletekben, gondoskodás

történt volna. Mikor tizenkétezer a különbség a fővárosi tankötelesek és iskolába járók közt, akkor ennek egyedüli oka a leány-ismétlő iskoláknak hiánya.

A miniszter ezután tudakozódott a magyar tanítók kaszinójában folyó életéről és kilátásba helyezte, hogy legközelebb újból felkeresi otthonában a tanítókat. A reformmunkálatot pedig megköszönte és megígérte áttanulmányozását.

— A „zde“! Rixauban — mint Prágából jelentik — nemrégiben Tauzer főhadnagy vezetése alatt tartalékosok szemléje volt. A főhadnagy a szemle előtt figyelmeztette a jelentkezőket, hogy amíg a szemle tart, katonai fegyelem alatt állanak. Erre Bartak János járási felügyelő és ifj. Cseh tartománygyűlési képviselő, anélkül, hogy ehhez a legcsekélyebb joga lett volna, felszólította a tartalékosokat, hogy ne „Hier“-rel, hanem „Zde“-vel feleljenek tisztjeiknek. Emiatt megindították ellene az eljárást azon a czímen, hogy a katonákat engedelmességre bujtatta. Ezt az eljárást most megszüntették, az iratokat pedig áttették a rixai járásbíróhoz, amely ma öt forint pénzbírságra esetleg egy napi elzárásra ítélte Bartakot — hivatalos eljárásba való beavatkozásért.

— Herczegi lelkész. Würzburgból táviratozák: Miksa szász herceget ma az itteni egyetemen hitudorrá avatták. A herceg, aki Mária Jozefa főhercegnő fivére, huszonnyolcz éves és 1896. július óta pap. Doktori értekezése, melyet latin nyelven adott elő tanárai előtt, Paulus zsidó leveléről Krisztus lelkészségéről és a mise szentségéről szólt. A hercegi doktor nagy hévvel és avatottsággal védelmezte azt a huszonegy tézist, melyet tanárai feladtak neki.

— Névmagyarosítás. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank cégvezetője, Guttmann Emil, nevét belügyminiszteri engedéllyel „Gergely“-re változtatta át.

— Öngyilkos háztulajdonos. Flacsil József kispesti vagyonos háztulajdonos, akinek ott nagy lakatosműhelye is van, ma délelőtt Kispesten, az Eötvös-utca 26. számú házában halántékon lőtte magát. Esméletlen állapotban szállították be a Szent István-kórházba. Tettéknek okát nem tudják.

— Bolttűz. Herzog Mór Csengeri-utca, harminczötödik szám alatt levő kosárfonó üzletében ma este nyolcz óraker ismeretlen okból tűz támadt. A VI. kerületi tűzörség kivonult és hamarosan eloltotta a tüzet, amely a boltban levő kész áruk nagyobbrészt elpusztította. A kár elég jelentékeny, de nagysága még nincs megállapítva.

— Eljegyzés. Heinrich Viola, dr. Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, egyetemi tanár leánya jegyet váltott dr. Szász Béla igazságügyminiszteri titkárral.

— Katonatiszt és tanulók párbaja. Anselm Frigyes főhadnagy, mint Klosterneuburgból írják, a múlt szombaton a bécsi egyetem két hallgatójával megverekedett és mind a hárman súlyosan megsebesültek. Az első párbajban ugyanis a tiszt sebezte meg ellenfelét, a másodikban pedig a tiszt és diák egyszerre sebesült meg. Anselm főhadnagyt már régen nagy párbajhősnek ismerik. Évek előtt egy tisztársát provokálta, aki azonban megtagadta az elégtételt, amiért a katonai becsületbíró megfosztotta tisztjéről.

— Halálozások. Dobák Béla szegedi királyi főgyógyász-helyettes mára virradóra 51 éves korában meghalt. — Algysti Tükör Jenőné, született zólyomi Wágnér Emma, életének 29-ik évében Bécsben meghalt.

— Az öngyilkos realista. Maszák Miklósnak, annak a nyolczadik osztálybeli realiskolai tanulónak, aki tegnap megmérgezte magát a zerge-utcaireáliskolában meghalt, nem boncolták föl a holttestét. Délután koporsóba tették s a törvényszéki orvostani intézetből a kerepesi-úti temető halottasházába vitték. Pénteken délután három óraker temetik el.

— Elfogott anarchista. Gennából táviratozák, hogy a szomszédos Arcolában egy Rossi nevű anarchistát elfogtak. Rossi Gensben volt Erzsébet királyné meggyilkoltatásakor s akkor el is fogták. De nem találtak ellene semmi terhelő bizonyítékot és szabadon bocsátották.

— Halál a tárgyalóteremben. Eperjesi tudósítónk táviratozza: Az itteni törvényszék polgári felelőbíró tanácsához a mai napra be volt idézve Brüll Mór tiszaigari jómódu földbirtokos. Brüll megjelent a tárgyalóteremben és tárgyalás közben hirtelen összerogyott. Mire hozzáiettek, már halott volt. Szívzélhűdés ölte meg.

— Valódi Jaeger tanár-féle normál-alsóruhák (Benger gyártmánya), kötött és szövött gyapjúrukat ajánl *Heyek Adolf, Szervita-tér „a vadászhoz“.*

Napló.

Napló: Péntek, december 23. — Római katolikus: Viktoria sz. — Protestáns: Viktória. — Görög-ország (december 11.) Dániel stíl. — Zsidó: Tebeth 10. Jer. ostr. h. — Nap kel: reggel 7 óra 32 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 55 perczkor. — Hold kel: délután 12 óra 42 perczkor, nyugszik: éjjel 3 óra 12 perczkor.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 óraker a régi városküzán **Angol iparművészeti tárgyak kiállítása** az iparművészeti muzeumban, nyitva d. e. 9—1-ig és d. u. 5—8. Megtekintése díjtalan.

Téli tárlat az új műcsarnokban, nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig. Belépti díj 50 krajczár.

A Nemzeti Szalon karácsonyi kiállítása (Ferenczi tere 9.) nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépti díj 20 krajczár.

Modern metszetek kiállítása, az országos képtárban (Akadémia, II. emelet) nyitva d. e. 9—1-ig. Megtekintése díjtalan.

Nemzeti muzeum régiségára nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a *néprajzi osztály* is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparsarnokban nyitva d. e. 9-től d. u. 2-ig.

Országos képtár az Akadémiában, nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—12-ig és délután 3—5-ig és 7—9-ig.

A „Hódoló díszfelvonulás“, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Diákissasszonyok.** A Népszínház legközelebbi ujdonsága Varneynek „Diákissasszonyok“ című operetteje lesz, melynek a karácsonyi ünnepek után, december 28-án, szerdán lesz a bemutatás. A darab főpróbája kedden délelőtt tíz óraker lesz.

* **Operaház.** Az Operaházban 26-án színre kerül a Nemzeti színház tagjaival a „Tabarin felesége“ és utána Leoncavallo „Bajazzók“ című operája Fumagallival és az Opera művészeivel. A két mű tudvalevőleg ugyanazon tárgyat dolgozza föl. A szerzők annak idején plágiummal is vádolták egymást.

* **Népszínház.** A „Lumpáczius Vagabundus“ szabó-szerepében ünnepelte ma Solymosi Elek színészkedésének harminczéves jubileumát. Amikor kilépett a színpadra, a közönség perczekig tartó tapsal fogadta. Az ódi bohóság előjátéka után a színpadon összegyűltek a színház tagjai. A színház személyzete részéről Szirmai Imre lelkész beszéd kíséretében egy-egy ezüst- és babékoszorut nyújtott át az ünnepeltnek, Ujházy Ede a Nemzeti Színház, Balassa Jenő a Vígsház, Feld Zsigmond a városligeti színikör koszorúját adta át. Még a Vígsháznak és a jubilánsnak színészkolái üdvözölték Solymosit, mint tanárt, aki ezután az összes ovációkra együttesen válaszolt. Körülbelül husz percznyi szünet után folytatták az előadást, amelyen a jubileumra való tekintetből közreműködtek a színház összes primadonnái, így Blaha Lujza, Küry Klára, Lukács Juliaka, Hegyi Aranka, Bárdy Gabi és Blaha Sárika. A második felvonás folyamán a zenekarból is felnyújtották Solymosinak a babékoszorúkat.

* **Zaccani vendég szereplése.** Ermete Zaccani ma küldötte meg a Vígsháznak Pétervárról, ahol most játszik, annak az öt darabnak a szcenarióját, amelyekben társulatával vendég szereplni fog. A művész 25-én érkezik Budapestre és 27-én kezdi meg vendég szereplését a „A kísértetek“-ben.

* **Magyar művész külföldön.** Totis Elsa, budapesti hegedűművész európai körutján most Moszkvában rendezett hangversenyt, amelyen igen szép sikert aratott. Műsorán Godard, Wieniavsky és Zaritzki szerepeltek, végül pedig Hubay egy csárdajelenetét játszotta el.

* **Nemzeti Színház.** A Nemzeti színházban a holnapra hirdetett „Arany ember“ előadása Hegyesi Mari asszony betegsége miatt elmarad, helyette a „Párisi“ kerül színre.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A sikkasztó miniszteri titkár.** Egy hétig tartó tárgyalás után hozta meg annak idején a budapesti büntető-törvényszék az ítéletet Pettkó László miniszteri titkár bűnyegében, aki az Országos Törvénytár-nak volt a szerkesztője és e minőségében nagyobb összeget sikkasztott. A szerkesztésében nagyjelent füzeteket hűtlenül kezelte és a hivatalos nyugtákat meghamisította. Majd pedig francia, német és román nyelvű fordításokra pénzt vett fel az állampénztárból és az elszámolásnál költött nevekre kiállított nyugtákat mutatott be. Talán ki sem derült volna bűne, ha segédszerkesztőjével nem zsarnokoskodik. Így azonban ez nyilvánosságra hozta üzelmeit. A segédszerkesztő meg is mondotta a törvényszék előtt:

— Boszuból jelentettem föl az esetet a miniszternek . . .

A közönség körében erre a kijelentésre az a hit érlelődött meg, mintha Pettkó ellen a feljelentés után megindult erőszakos hajszája is tisztán boszu műve lett volna. De később kiderült Pettkó bűnyege és a törvényszék el is ítélte őt, bűnyegnek mondván ki a hivatali sikkasztásban és a közokirathamítás büntetésében. Ellenben felmentették őt a csalás, magánokirathamítás vádjai alól. Négy évi fegyházat mértek rá és a vizsgálati fogság által öt hónapot kitöltöttnek vettek a büntetéséből. Megállapította egyúttal a törvényszék a kincstár kártérítési igényét is. A vádlott, a védő és a közvédelmi felelőseket jelentették meg, mire az érdekes bűnyeg a királyi táblára került, ahol a sikkasztó titkár büntetését négy évi fegyházról hat évre emelték fel. Ma délelőtt a legfelsőbb bíróság foglalkozott a bűnyegygyel. A hallgatóság számára fentartott helyen csak egy nő volt látható, Salamon Ferenczné, a bűnyeg titkár édesanyja, néhai hírneves történetírónk özvegye, aki megtörve hallgatta az előadó bíró referálását. Egynegyed három óraker berekesztették a tárgyalást, amelyet holnap délelőtt folytatni fognak.

— **Az igazgató ur.** Neumann Jakab Adolf furfangos csalást követett el Szmétan Antallal együtt. Hellebrandt Ferenczet elvitte egy kávéházba, ott Szmétan úgy mutatta be neki, mint Kalk Antalt, a Magyar Színház igazgatóját. Aztán annak rendje és módja szerint felvették Hellebrandtot jegyszédőnek és óvadék fejében elkérték tőle a nála levő 400 forintos takarékpénztári könyvet. Erre utóbb egy ügyvédől 300 forintot vettek fel és a pénzt megosztották egymás között. Az áldozat, mikor megtudta, hogy becsapták, az „igazgató urat“ feljelentette. A budapesti törvényszék ma Neumann, aki egyéb csalásokat is elkövetett, három évi börtönre, Szmétant pedig hat havi fogságra ítélte.

— **Katona az esküdtek előtt.** Simonis József cipész ez év április havában „Törvényszegés és törvénytiszteltet“ czímmel szocialista irányú cikket írt, mely a „Népszava“ hasábjain jelent meg. Az ügyesség igazgató látott a cikkben és azért vád alá is helyezte Simonis Józsefet, akit időközben besoroztak a hatvanegyedik gyalogezredbe. Egy órahosszat tanácskoztak az eléjük terjesztett kérdések fölött az esküdtek és a tanácskozás eredménye az lett, hogy a vádlottat egyhangulag „nem vétkes“-nek mondották ki. A bíróság e verdit alapján a vádlottat fölmentette.

SPORT.

+ **A training-telepekről.** A tatai, alagi, gödi és káposztásmegyéri training-telepeken a beállott fagy következtében tegnap óta beszüntették a munkát. A lovak ezután már, amíg az idő teljesen meg nem javul, csak a szalmaágyon fognak egy kis mozgásra megjelenni.

+ **A budapesti róka-falka-vadásztársaság.** A múlt napokban a budapesti róka-falka-vadásztársaság abból az alkalomból, hogy a társaságnak hat évi ciklusa lejárt, közgyűlést tartott. A hat évre terjedő megalakulás újból megtörténvén, elnök

ujra gróf Csekolics Endrét és mesterré gróf Nádasdy Ferenczet választották meg. A vadászárságban a főúri családok legnagyobb-része képviselve van. A tagok sorába léptek:

Andrássy Gyula és Géza, Csekolics Endre, Sándor, Gyula és Iván, Károlyi Sándor, Tiur, Imre és Mihály grófok, hercege Eszterházy Miklós, Jankovics-Bésán Elemér, Lyka Döme, gróf Széchenyi Aladár, gróf Karásonyi Jenő, báró Atzél Béla, Majláth László, Vigyázó Ferencz, Baworowszky József, Zselénszky Róbert, Wenckheim József, László és Pal, Hunyady Imre, Szápáry László, Nádasdy Ferencz és Tamás, Teleki Tibor, József és Gyula, Dessewffy Aurél grófok stb.

Nagy lelkesedéssel fogadta a közgyűlés azt a kijelentést, hogy a király nemcsak saját személyéhez, hanem külön is részvételi jegyeket jegyzett abból a célból, hogy a társaság vadászatain a budapesti helyőrség tisztjei is résztvehessenek. A közgyűlés elhatározta, hogy minden évben november 3-ától hetenkint hatszor vadászik és pedig négyszer rókára, kétszer szarvasra. A vadászterületeket nagymértékben kiterjesztették. A társaság területe: Újpest, Rákospalota, Dunakesz, Főth, Mogyoród, Czinkota, Pécel, Erzsébetfalva, Soroksár és Rákospalota határai.

Uj derby-creack Az alagi J. Reeves-istállóban Bonvivant-on és Pardon-on kívül még egy derbyjelölt van trainingben. Csillám-nak hívják ezt a lovat, melyről egyes lapok azt híresztelték, hogy egy trial alkalomával istállótársai fölött győzött volna. E nair feltevésből csak annyi a való, hogy Csillám október óta rohamosan megjavult és gyönyörűen fejlődik.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter az állami erdők kezelésénél alkalmazott erdőfőnökök létszámában Kovács Gábor erdészt a busztaházi erdőhivatal kerületébe, Heil Miklós erdőfőnököket a kolozsvári erdőigazgatóság kerületébe, Hájdu Dező erdőigazgatókat a besztercebányai erdőigazgatóság kerületébe, Erdős József és Krause Tivadar végzett erdőakadémiai hallgatót a lipótvári főerdőhivatal kerületébe ideiglenes minőségű erdőigazgatók, dr. Lutz Ferencz végzettségi segédet az országos kémiai intézet és központi vegykeresleti állomásnál fizetetlen királyi végzettségi, az igazságügyminiszter Szabó László gyulai törvényszéki joggyakornokot a gyulai járásbíróshoz aljegyzővé, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Balajthy Eszter okleveles tanítónőt az országos elemi népiskolához rendes tanítónővé, a szegedi ítélőtábla elnöke újabb Karácsony Gyula végzett joghallgatót díjas joggyakornokká, a temesvári ítélőtábla elnöke Gyulai Gyula kolozsvári lakos végzett jogászt díjas joggyakornokká nevezte ki és szolgálatát a fehértemplomi törvényszékhez osztotta be, a szegedi pénzügyigazgatóság Gál Miklós sepsi-szentgyörgyi díjtalan adóhivatali gyakornokot a csongrádi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű segédjegyző gyakornokká, a nagy-szebeni pénzügyigazgatóság Kelemen Béla szatmári lakost a szász-sebesi magyar királyi adóhivatalhoz ideiglenes segélydíjas adóhivatali gyakornokká, az eszéki pénzügyigazgatóság Hering József joghallgató egri lakost a hevesi magyar királyi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjas adóhivatali gyakornokká, az eszéki pénzügyigazgatóság Andrássy János végzett gimnáziumi tanulót segélydíjas gyakornokká az eszéki királyi adóhivatalhoz, a trencsényi pénzügyigazgatóság Horschitzky Lajos trencsényi lakost a trencsényi adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká ideiglenes minőségben nevezte ki.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 294. szám.) Ellenőri állásra a szentesi királyi adóhivatalnál két hét alatt, Irnoki állásra a székesfehérvári törvényszéknél január 22-éig, Birói állásra a nagyváradai törvényszéknél két hét alatt, Fogalmazói állásra a nagyváradai pénzügyigazgatóságnál tizenegy nap alatt, Albitói állásra a dettai járásbíróshoz két hét alatt, Ellenőri állásra a szombathelyi királyi adóhivatalnál két hét alatt, Királyi közjegyzői állásra Déván három hét alatt, Királyi közjegyzői állásra Maros-Illyén három hét alatt, Királyi közjegyzői állásra Vajda-Hunyadon három hét alatt, Tanári állásra (görög és latin nyelvre) a nagyszébeni állami főgimnáziumban január 25-éig, Telekkönyvi átalakító díjnoki állásra a puchói, felső-öri és nagybittsei járásbíróshoz két hét alatt, Rajztanári állásra a szamosújvári állami főgimnáziumnál január 5-éig.

NYILT-TÉR.

SLOGOVSKI és TÁRSA
BUDAPEST,
Közép-bet-tér 10.

REMINGTON
Irgépeket
gépjárműket, vésztűzpisztolyokat
stb., az ország bármely részében kaphatók.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, december 22.

	decz. 21.	decz. 22.
	cents	cents.
Buza decemberre	74 ⁵ / ₈	74 ⁶ / ₈
" " " " " " " "	75 ³ / ₄	75 ⁴ / ₈
" " " " " " " "	72 ¹ / ₂	72 ³ / ₈
Tengeri decemberre	41 ³ / ₈	42

Chicago, december 22.

	decz. 21.	decz. 22.
	cents	cents
Buza decemberre	66 ⁴ / ₈	66 ³ / ₈
Tengeri decemberre	35 ¹ / ₈	36

Ipar- és kereskedelem.

Czukorgyárak Szerbiában. Utóbbi időben sok szó volt német vállalkozók által Szerbiában létesítendő czukorgyárakról. A német vállalkozóknak a szerb kormány ugyanis olyan koncessziókat akar tenni, melyek sértik az internacionális vámszerződést és különösen súlyosan megkárosítják a mi czukorgyárainkat is, kizárván őket a Szerbiába való eddigi czukorimportból. Diplomáciai uton óvást emeltek ez ügyben a szerb kormánytól, aminek azonban mindeddig hatása nincs. A szkupstina tegnapi gyűlésében megszavazta a létesítendő czukorgyárak számára a szükséges telkeket. Így Belgrád mellett, hol az első ilyen nagyszabású czukorgyár fog építtetni, a német vállalkozók ingyen kapják a gyári telephez szükséges földterületet.

A monarchia áruforgalma. Ausztria-Magyarország behozatala november hónapban 681 millió forintot tett, vagyis 5-2 millióval kevesebbet, mint a múlt év november hónapjában, a kivitel pedig 825 millió forintot, vagyis 13-6 millióval többet, mint a múlt év november hónapjában. Január elsejétől november végéig a behozatal 758-8 millió forint, vagyis 82-6 millióval több, a kivitel pedig 735-5 millió forint, vagyis 34-4 millióval több volt, mint a múlt év ugyane szakában. A kereskedelmi mérleg passzívuma eszerint 20-3 millió forint, amivel a múlt évben 27-9 millió forintnyi aktívum állt szemben.

Délgymölcs-aukció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 5000 láda narancsot, citromot és mandarint adott el a következő árak mellett: Narancs 160-as 3-75-4-50 forint, 200-as 2-50-3-50 forint, 300-as 2-75-4-25 forint, 360-as 2-75-4-25 forint, Mandarin 80-as 1-50-2-50 forint, 100-as 1-50-2-50 forint, Citrom 300-as 2-50-3-25 forint, 360-as 2-75-3-50 forint. A legközelebbi aukció szeptember 28-án lesz, amely alkalommal 6000 láda narancsot, citromot és mandarint kínálnak eladásra.

A fegyvergyár üzlete. A magyar általános hitelbank a helybeli fegyver- és gépgyár részvénytársasággal egyetemben Fried Krupp esseni és az Allgemeine Gesellschaft für Dieselmotoren A. G. augsburgi cégtől az úgynevezett Diesel-motorra vonatkozó összes szabadalmak kizárólagos jogát az osztrák-magyar monarchia és Bosznia területére megszerezte. E szabadalmak kihasználása és értékesítése céljából az azokra vonatkozó gyártási engedélyek korlátolt számban a monarchia elsőrangú gépgyáraira fognak átruháztni. Az esseni Krupp-cég és az augsburgi Allgemeine Gesellschaft für Dieselmotoren az ausztria-magyarországi üzletben részesek.

Országos iparegyesület. A végrehajtó-bizottságnak Matlekovits Sándor elnöklése alatt megtartott legutóbbi ülésén Gelléri Mór igazgató bemutatta a pénzügyminiszter leiratát, amelyben az egyesületnek az új iparágak meghonosítása dolgában fölterjesztett kérelmére válaszol. Az egyesület fölterjesztésében a tégelyöntésű acéll, kasza, sarló és reszelő gyártásának a kincstári vasművekben leendő fejlesztését kérte. A miniszter behatóan méltatja a fölterjesztést, és végül odakonkludál, hogy a magyar kereskedelem nem vásárolja a kincstári gyárak készítményeit, hanem inkább külföldi iparcikkeket hoz forgalomba. Az egyesület közölni fogja a miniszteri leiratot az érdekelt kereskedőkkel. Matlekovits elnök az országos iparoktatási tanács legutóbbi üléséről szóló jelentéssel kapcsolatban szóba hozta az építési munkavezetők képzésének módosítására vonatkozó előadói javaslatot, amely összefüggésben van az építkezési szerencsétlenségek miatt fölmerült azzal a tervvel, hogy minden építkezésnél képesített és felelős pallér alkalmazandó.

Beható eszmecsere után a bizottság áttette az ügyet az egyesület építő- és műipari szakosztályához. Egy beadvány öletéből a bizottság felhívta az egyesület bőripari szakosztályát, hogy terjessze ki figyelmét arra a kérdésre, vajjon nem lehetne-e ipari célokra denaturált sót használni? Az igazgató bemutatta egy magyar lámpagyár beadványát, melyben panaszt tesz amiatt, hogy a beszercebányai új törvénykezési palota világítási berendezésének szállításánál külföldi czegeg szemben mellőztetett. Ezzel kapcsolatban föl-említette az igazgató, hogy a székes főváros egy új orgona beszerzésénél mellőzte a magyar ipart. A bizottság elhatározta hogy mindkét ügyből kifolyólag fölterjesztést intéz a kereskedelemügyi miniszterhez a magyar ipar érdekeinek a közszállításokban való megvédése iránt. Neuschloss Marczel bizottsági tag, Ray Rezsőnek az építkezési szédelgések megállítására irányuló ismeretes indítványával kapcsolatban, szóba hozta a nem kevésbé fontos kérdést, az építőmunkások bérének biztosítását. Ezuttal csak jelezte, mint kívánatos megoldást, hogy egyheti munkabérért az építőhöz háztulajdonos legyen felelős. Részletesen megokolt indítványát be fogja terjeszteni. A bizottság végül az egyesület jövő évi költségvetését tárgyalta.

Kőbányal sertésplacc, decz. 22. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 47-5-48-0 kr.-ig. Közép (páronkint 300-400 kilogramm sulyban) 46-47 krajczár. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 48-5-49-5 krig. Közép (páronkint 251-320 klgig terjedő sulyban) 49-50-0 kr. Könnyű (páronkint 250 klgig terjedő sulyban; 50-50-5 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban 47-5-48 krajczár, közép (páronkint 240-260 kilogramm sulyban) 47-47-5 krajczár. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő sulyban. 45-46 krajczár. Sertéslétszám: 1898. decz. 20. napján volt készlet 37495 darab, decz. 21-én felhajtott 418 db, december 21-én elszállított 227 darab, december 22-ére maradt készletben 87686 darab. A hizott sertés fizetirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, decz. 22. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. decz. 21-én érkezett 847 drb. Készlet 475 darab, összes felhajtás 1322 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 955 drb, elszállítatlan maradt 367 drb. Napi árak: 120-180 kilós 44-45-5 kr, 220-280 kilós 44-47 krajczár, 320-380 kilós 44-5-47 kr, öreg nehéz 45-47 krajczár, malacz 39-45 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár december 22. (A budapesti közvágóhid- és mahavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 129 darab, ugymint: közép 16 darab. Fejős tehén tarka 92 darab, bonyhádi 21 darab, tenészbika — darab. Fejős tehenekre kevés vevő volt s a kis felhajtás daczára lanya vásár volt. Következő árak jegyzettek: Fejős teheneért és pedig: Tarka, kevert származású tehén 70-120 forintig. Bonyhádi tehén 120-160 forint darabonkint.

Budapesti vágómarhavásár, december 22. (A budapesti közvágóhid- és mahavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 3079 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1167 darab magyar és tarka ökör, 357 darab magyar és tarka tehén, 1206 darab szerbiai ökör, 28 darab boszniai ökör, 2 darab boszniai tehén, 103 darab hika és 84 darab bivaly, 132 darab szerb tehén. Minőség szerint: 442 darab elsőrendű hizott, 2377 darab középminőségű és 260 darab alárendelt minőségű hizott ökör. — A megfelelő évszakban még sohasem volt ily nagy felhajtás, de viszont az idegen vevők részéről sem mutatkozott még hasonló jó kereslet, mely azonban főképp jó marhára irányult. Ez volt az oka, hogy jóminőségű és közepes magyar marha ára a nagy felhajtás daczára változatlan maradt. Jóminőségű tarka ökröket és teheneket Szászországba való szállításra jó áronkint lehetett eladni. — Következő árak jegyzettek: hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 30-33 forintig, hizott magyar és tarka ökör, középminőségű 25-29-5 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 23-26 forintig, magyar tehén középminőségű 20-30 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 20-30 forintig, szerbiai ökör, jobb minőségű 21-26-0 forintig, szerbiai ökör középminőségű 17-20 forintig, szerbiai hika 22-31-0 forintig, szerbiai bivaly 16-21 forintig. Méter-mázsánkint első sulyban.

Budapesti szurómarhavásár, december 22. (A budapesti közvágóhid és mahavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 302 darab belföldi, 26 darab növendék első borju, 80 darab első bárány, 36 darab belföldi, 17 darab tiroli, 80 darab ötött bárány. A borjuvásár hangulata élénk volt. Jegyzett árak: első belföldi borju 34-44 forintig, kivételesen 46 forintig. Növendékborju 19-22 forintig, ötött borju: belföldi 40-45 forintig, tiroli 42-47 forintig. első bárány 7-50-8-50 forintig, ötött bárány 8-9 forintig páronkint.

Bécsi szurómarhavásár, december 22. A mai vásárra felhozta 4428 darab borjut, 2109 darab élő sertést, 2855 darab öltött sertést, 305 darab öltött juhot és 924 darab bárányt. — Eladási árak: Öltött borju 36—42 kr., I. minőségű 41—48 kr., élő borju 50—58 kr., fiatal sertés 35—44 kr., öltött nehéz sertés 40—48 kr., elsőrendű süldő 48—54 kr., öltött juh 21—38 krajczáron különkint. Bárány 5—13 forint páronkint.

Bécsi juhvásár, december 22. A mai juhvásáron a felhajtás 842 darab juh volt. Árak páronkint: kiviteli juh 21—23 forint, selejtes 10—24 forint.

Pénzügy.

Osztrák-magyar bank. Az osztrák-magyar bank mai rendkívüli közgyűlésén Mecenséffy vezértitkár előterjesztette jelentését az uralkodó jubileuma alkalmából tett alapítványokról fél millió korona értékben. A közgyűlés a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette. Erre a vezértitkár előterjesztést tett a bankprivilegium ideiglenes meghosszabbítás tárgyában. Frank részvényes a kormányokkal megállapított alapszabályok ellen a legélesebb ellenzést helyezte kilátásba. Kautz kormányzó ezt tudomásul véve megjegyezte, hogy az osztrák-magyar bank főtanácsa a rendes közgyűlésen mindenről részletesen be fog számolni. Egyelőre érdemleges állásfoglalásra semmi ok sem forog fenn. A közgyűlés erre az osztrák-magyar bank főtanácsának a kért felhatalmazást megadta.

Közlekedés.

Kassa-oderbergi vasut. A császári és királyi szabadalmazott Kassa-oderbergi vasut által 1899. évi január hó 1-én igénybe vehető állambiztosítási előleg fejében 687.723 márkát és 29 fillért utalványozott ki aranyban a pénzügyminiszter.

Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közhirre teszi, hogy a rendes hajójaratokat Vukovár és Ujvidék, valamint Zimony és Orsova között, az előrehaladott időre való tekintettel, a következő módon szünteti meg, hogy Vukovár és Ujvidék között az utolsó felmenet december 27-én, az utolsó lemenet december 28-án, Zimony és Orsova között pedig az utolsó felmenet december 27-én, az utolsó felfelé menet pedig december 29-én lesz.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, december 22.

A differenciális váltó.

Nem egészen tisztázott dolog volt eddig, hogy oly váltóval szemben, amelyet a vesztő fél gabona határidőügyletekből eredő differenciák kiegyenlítésére állít ki, hogy tehát ily váltóval szemben megtehető-e az a kifogás, hogy az fogadásszerű játékon alapul, tehát érvénytelen. A gabona-üzleti érdekeltek nem igen szívesen fogadták el eddig a kiegyenlítési váltókat, mert az alsófoku bíróságok gyakorlatában előfordult többször amaz eset, hogy a bíróság magáévá tette az elfogadó ily értelmű kifogását.

A magyar királyi kuria 1012/1898 számú döntvénye végre teljes világosságot hozott ebben az ügyben. Kimondotta, hogy ily természetű váltók ellenében az említett kifogás nem érvényesíthető.

A felsőbbbírósi ítélet ma közbeszéd tárgyát képezte a gabona-csarnokban és közöljük abból a következő érdekes indokokat:

Helyes az alsófoku bíróság amaz érvelése, hogy alperes érvényesítheti a felperessel való közvetlen viszonyából merített azt a kifogást, hogy a váltót árkülönbözetre czélzó játék következtében szenvedett veszteségek fejében állította ki.

A kuria azonban a jelen esetben eltérőleg az alsófoku bíróság álláspontjától nem látja azt bebizonyítottának, hogy a kereseti váltó alapját különbözőzeti ügylethől eredő veszteségek fedezete képezte. Mert pusztán fogadásszerű játék csak akkor forog fenn, ha az áruvételi vagy árueladási szerződésnek valóságos és tényleges teljesítését a szerződők kifejezett vagy beismerhető czélzatok szerint már eredetileg kizárták vagy utólag abban megállapodtak.

Az, hogy magát a meghízót ily czélzat vezette, ha ezt a bizományos nem tudta, vagy fel nem ismerhette, a bizományost követelésétől még meg nem fosztja. A kötelevek búzának bizomány-szerű eladásáról és szállításáról szólnak és abból, hogy alperes az üzlet lebonyolításából eredő ár-

különbözöt kiegyenlítésére magát kötelezte, még nem lehet arra következtetni, hogy alperes tényleges szállítást nem tervezett, hogy általában a a feleknél az áruszállítás lehetősége ki lett volna zárva.

A kértetett ügylet különbözőzeti ügyletnek nem lévén minősíthető, az arra alapított kifogás figyelembe vehető nem volt.

A mai úzletre nézve volt „impulzus” elég. Az elért eredmény mégis nagyon sovány.

Az amerikai és angol piacok jelentékenyebb áremelkedése, az éjjelen át beállott kemény fagy, a hajózás végleges és teljes beszüntetése, a budapesti malmok élénk vételkedve: mindezek a körülmények, amelyek egy hétre való szilárdulási állapot is adhatnának, a készáru üzletben alig hoztak újjavulást, a határidőforgalomban pedig 3—5 krajczárig terjedő haussest.

Elkelt körülbelül 25.000 métermázsza magyarhoni buza teljes napi árban. A többi czikkben kevés forgalom volt fentartott árak mellett.

A határidőpiacon zárul a buza 9 forint 73 krajczáron, a rozs 8 forint 28 krajczáron, a tengeri 4 forint 94 krajczáron, a zab 5 forint 95 krajczáron.

New-Yorkban egy és egynolczad centig, Londonban egy fél shillingig, Liverpoolban ötnolczad pennyig terjedt az áremelkedés.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 10.85 frton, 750 mm. 79 k. 10.75 frton, 100 mm. 77.5 k. 10.75 frton, 300 mm. 78 k. 10.75 frton, 100 mm. 78.5 k. 10.65 frton, 200 mm. 77.5 k. 10.69 frton, 700 mm. 77 k. 10.69 frton, 1500 mm. 77 k. 10.57.5 frton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 750 mm. 80 k. 10.75 frton, 100 mm. 85 k. 10.70 frton, 300 mm. 79 k. 10.60 frton, 100 mm. 79 k. 10.62.5 forinton, 300 mm. 78 k. 10.62.5 frton, 500 mm. 78 k. 10.65 frton, mind három hónapra.

Fehérmegyei: 300 mm. 77.5 k. 10.65 frton, 400 mm. 76.2 k. 10.60 frton, három hónapra.

Vásárhelyi: 3200 mm. 77.5 k. 10.87.5 frton, három hónapra.

Kalocsai: 3000 mm. 75.6 k. 10.60 forinton, három hónapra.

Bácskai: 800 mm. 75 k. 10.40.5 frton 300 mm. 74 k. 10.35 frton, 1800 mm. 73.8 k. 10.27.5 frton; mind három hónapra.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 10.15 frton sárga, 200 mm. 76 k. 10.25 frton, 200 mm. 76 k. 10.20 frton, mind három hónapra.

Rosz. 100 mm. pestvidéki Budapest par. 8.15 forinton, készpénzben.

Zab. 100 mm. Budapest 6.05 frton, 150 mm. Budapest 6.— frton, 150 mm. Budapest 5.90 frton, készpénzben.

Tengeri. 300 mm. Budapest par. 4.35 forinton, készpénzben.

Árpa. 100 mm. takarmány Budapest par. 6.40 forinton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Table with columns for commodity types (Buza, Rozs, Zab, Tengeri, Árpa), quality (elsőrendű, másod., takarm.), and prices in forint and krajczár. Includes sub-headers for '100 kgr. készpénz-ár' and '100 kgr. készpénz-ár'.

Hivatalos határidőjegyzések.

Table showing official forward rates for commodities like buza, rozs, tengeri, zab, and repce, with columns for month, price, and settlement date.

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.74—71—74—9.73 frton, április 9.52—54—51—55—9.54 forinton. Rozs márczius 8.25—8.28 forinton. Tengeri május 4.94—9.1—96—4.93 frton.

Délután. Buza márczius 9.73—74—9.73 forinton, április 9.54—55—9.54 forinton. — Rozs márczius 8.27—8.28 frton. Zab márczius 5.93—5.95 forinton. Tengeri május 4.93—95—4.94 forinton. Repcze aug.-ra 12.20—12.30 frton.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 112600 mm. Rozs 10700 mm. Árpa 68100 mm. Zab 37000 mm. Tengeri 5400 mm. Liszt 9300 mm.

Raktárház: Buza 71318 mm. Rozs 4461 mm. Árpa 613 mm. Zab 3642 mm. Tengeri 202 mm. Liszt 1311 mm.

Silos: Buza 32000 mm.

Gabonaforgalom:

1898. december 21.

Table showing grain trade statistics for December 21, 1898, with columns for arrival and departure in metric tons for various grain types.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, december 22.

A tőzsdén ma csendes irányzat uralkodott. Nemzetközi papirok közül csupán magyar hitel részvények iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés. A valutaárak is emelkedtek.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 391.60 391.25, Osztrák hitelrészvény 360.60—361.05, Osztrák-magyar államvasut 364.80—365.25, Rimamurányi 291.50—292.50, Villamos vasut 230.25—230.50. Északmagyarországi kőszénbánya 140.— forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Salgótarjáni 607—608, Közuti vasut 370, Villamos vasut 229—230, Magy. hitelrészvény 391.70 393.20, Magyar leszámítoló bank 257.75—258.50, Rimamurányi 291.50—292.—, Osztrák hitelrészvény 360.45—360.90, Osztrák-magy. államvasut 364.50—364.80, 4 százalékos egyesült fővárosi takarékpénztár záloglev. 97.—, 4 százalékos magyar jelzálogbank záloglev. 98.—, 4 százalékos kereskedelmi bank záloglev. 98.—, 4 százalékos Budapest-pécsi vasuti elsőbbség 95.75, Aszfalt 220, Általános kőszénbánya 97.75—98, Keramiai gyár 157.50—158, Czukoripar 128—128.25 forinton.

Di, biztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2 forint, 8 napra 4.—5.— frt, december utóljára 9.—10.— forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table of closing prices for various securities and commodities at 1:30 PM, with columns for item name and price.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table of closing prices for various securities and commodities at 4:00 PM, with columns for item name and price.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTOZSDÉK.

Budapest, december 22. Terményekben ma nem volt forgalom.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns for 'Faj', 'Ar 100 kilógrammonként', 'Péncz', and 'Ára'. It lists various types of flour and their prices.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, december 22. A vásári forgalom: Husnál forgalom élénk, árak változatlanok. Baromfinál élénk, árak emelkedtek. Halban élénk, árak szilárdak. Tej és tejtermékek élénk, árak változatlanok. Tojásnál élénk, árak szilárdak. Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél élénk, árak szilárdak. Fűszereknél csendes. Időjárás derült, hideg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 52-56 ft. II. 46-52 ft. Birkahús hátulja I. 33-40 ft. II. 31-38 ft. Borjúhús hátulja I. 62-63 ft. II. 55-64 ft. Sertésbőr lésrendű 18-50 ft. viedki 40-46 ft. (Minden 100 kiló nkint.) Kolbász füstölt 64-80 kr (kilónkint). Sertészsír hordóval 55-0-55-0 ft (100 kilónkint). - Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10-1.50 ft. Csirke 1 pár 0.60-1.30 ft. Lud hízott kilónkint 46-56 kr. - Különtételek. Tojás I. 14da (1440 drb) 38-0-41-0 ft. Sárgarépa 100 kötés 2-4 ft. Petrezselyem 100 kötés - ft. Lenecse m. 160 kiló 7-9 ft. Buro nagy 100 kiló 7-9 ft. Paprika I. 100 kiló 30-60 ft. II. 20-30 ft. Vaj I. rendű kilónkint 0.85-1.0 ft. Tea-raj kilónkint 1.00-1.30 ft. Burgonya, rózsá, 100 kiló 1.50-1.80 ft. Halak. Harscsa (élő) 0.90-1.20 ft 1 kiló. Csuka (élő) 80.0-1.20 ft 1 kiló. Ponty dunai 0.60-0.70 ft.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, december 22. Az üzletelenség hatása alatt a szilárdabb irányzat nem jutott kifejezésre a jegyzésekben. Buza tavaszra 9.60-9.61 forinton, rozs tavaszra 8.43 forinton, zab tavaszra 6.14-6.16 forinton, tengeri május-jun. 5.24-5.26 forinton kötött.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.60-9.61, rozs tavaszra 8.43-8.44, tengeri május-juniusra 5.25-5.26, zab tavaszra 6.14-6.15 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, december 22. A mai tőzsdén igen magas prolongáció díjakat fizettek. Így egyes esetekben 15% volt a kölcsönpénz ára. Ennek folytán az üzlet szűkkörü volt, bárha az irányzat szilárdnak mutatkozott.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 360.12, 360.75, Anglo-bank 155.50, Unionbank 293.50, Osztrák-magyar államvasut. 364.62-365.12, Déli vasut 64.25, Tramway 548.-, Török dohány 124.75-125.-, Alpési bányá 200.50-202.50, Prágai vasipar 980-984, Májusi járadék 101.22, Osztrák koronajáradék 101.50, Török sorsjegy 57.90-58.20, Német márka 59.01 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészv. 360.37, Anglo-bank 155.50, Bankver. 264.50, Union-bank 293.50, Länderbank 233.-, Osztr.-magyar államvasut 364.50, Déli vasut 64.25, Elbe-ölgyi vasut 260.-, Északnyugoti vasut 244.-, Török dohányrészvény 124.50, Alpési bányá 200.-, Májusi járadék 101.15, Török sorsjegy 58.-, Német márka 58.98, Fegyvergyár 193 forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4-2%-os papírjádék 101.25, 4-2%-os ezüstjádék 101.20, 4%-os osztrák aranyjádék 120.20, Osztr. koronajádék 101.50, 1860. sorsjegy 140.50, 1864. sorsjegy 193.50, Osztrák hitelsorsjegy 203.25, Osztrák hitelintézeti részvény 360.13, Angol-osztrák bank 155.50, Union-bankrészvény 294.-, Bécsi Bankverein 264.50, Osztrák Länderbank 233.-, Osztrák-magyar bank 928.-, Osztrák-magyar államvasut 364.50, Déli vasutrészvény 64.50, Elbe-ölgyi vasut 260.25, Dunagőzhajózási részvény 448.-, Alpési bányarészvény 200.25 Dohányrészvény 124.25, 20 frankos 9.55, Császári kir. v. arany 5.71, Londoni váltóár 120.45, Német bankváltó 58.97, Tramway 547.-. Az irányzat csendes.

Bécs, december 22. A déli tőzsde zárlata után jegyeznék: Osztrák hitelrészvény 360.12, Anglo-bank 155.50, Bankverein 265.-, Union-bank 294.-, Länderbank 233.-, Osztrák-magyar államvasut 364.12, Déli vasut 64.25, Elbe-ölgyi vasut 260.25, Északnyugoti vasut 244.-, Török dohány-

részvény 124.50, Alpési bányá 225.-, Májusi járadék 101.25, Török sorsjegy 58.20, Német márka 59.-, Német márka ultimóra 58.98 forinton.

Frankfurt, december 22. (Zárlat.) 4-2%-os ezüst-jádék 85.40, 4%-os osztrák aranyjádék 101.70, 4%-os magyar aranyjádék 101.60, magyar koronajádék 97.85, osztrák hitelintézeti részvény 304.12, osztrák-magyar bank 787.-, osztrák-magyar államvasut 307.12, déli vasut 57.25, bécsi váltóár 169.80, londoni váltóár 204.12, párisi váltóár 80.80, bécsi Bankverein 228.75, Union-bank részvény -., villamos részvény 134.-, 3%-os magyar arany-kölcsön 87.40, Alpési bányarészvény 170.-, 4-2%-os papírjádék 85.60, Elbe-ölgyi vasut 225.-, Északnyugoti vasut 204.-. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, december 22. (Utőtőzsde.) Osztrák hitelrészvény 303.75, Osztrák-magyar államvasut 306.50, Déli vasut 57.3/8, Alpési bányarészvény -., Bécsi Bankverein -., 4%-os magyar aranyjádék -.-. Az irányzat gyengébb.

VIZALLÁS.

- Deczember 22-én. -

Table with columns for 'Folyó', 'Vízmerés', 'Vízallás', 'Áradás', 'Folyó', 'Vízmerés', 'Vízallás', 'Áradás'. It lists water levels and measurements at various locations.

Isleik magyarázata: * = Jégvesztés; + = Ofelejt; - = J alul; < = Áradt; > = apadt; - = kölséges. Megjegyzések: Helyenkint jelentéktelen csapadék volt; maximum N-Szebenben 4 mm. A Duna Linzltől Ujvidéktől árad, a többi helyeken apad. A Tisza Tekeháztól Szolnokig és T-Becsnél árad, egybeült apad. A Dráva és Száva apadnak. Barcs és Zágrábnál csekély áradás mutatkozik. A Vágon, Felső-Tiszán, Szamcsón, Bodrogon, Latorczán, Sajón, Hernádon, Kőrösökön, Mároson a jég zajlik. Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. deczember 22-én.

Large table with columns for 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Részvények', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Közlökedési vállalatok', 'Sorsjegyek', 'Pénznekem'. It lists various financial instruments and their prices.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. péntek, december 23-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 228. Havi bérlet 22.

Az arany ember.

Eredeti dráma 5 felvonásban, előjátékkal, 7 képben. Irta: Jókai M.

Személyek:

Tímár Mihály	Pálffy
Trikálysz Euthym	Egry
Tímea	M. Rothy
Toleza	György
Noémi	Nagy L.
E. Csiztyán	Nádai
Brazavics	Gabányiné
Zsif	Vizváryné
Athalia	Szacsavay
Kautza	Horváth

Kézdet 7 órákor

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 247. Havi bérlet 15.

A házi tücsök.

Opera 3 szakaszban. Szövegét Dickens elbeszélése nyomán írta: Willner A. W. Fordította: Árnyai Emil. Zenéjét írta: Goldmark Károly.

Személyek:

John Pezeringle	Beck
Dot	Ábrányiné
May Fielding	F. Pevny
Plummer	Arányi
Tackleton	Hegedűs
A tücsök	Payor
Anna	de Fonty
Egy öreg	Ney B.

Kézdet 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ

A baba.

Lárványos operette 4 szakaszban. Irta: Ordonneau Maurice. Fordította: Reiner Ferenc. Zenéjét szerezte: Andran Edmund.

Személyek:

Lancelot	F. Hegyi A.
Maximán	Vilón
Hilarius mester	Németh
Hilariusné	M. Csafai
Alésia, leányuk	Köny K.
La Chantrelle	Solyomai
Larémis gróf	Tollagi
Faltheasar	Horváth
Josef	Tallán
Egy jegyző	Ujvári

Kézdet 7 órákor.

Színházi műsorok a 14. oldalon.

Belégzési kurák

orr-, gége-, torok- és mellbetegeknek, gleichenbergi mintá szerint berendezett

belégzési intézet József-körút 10.

Dr. Ziffer gleichenbergi fűdőorvos irányítás alatt. Felvétel 10-12 és 3-4-ig. A felvett betegek a kúrák a nap háj mely az kában használhatók.

TÉLI KIALLÍTÁS

az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat városfigeti Műcsarnokában

1898. december 1-től 1899. január 15-ig.

Nyitva reggel 9-től délután 4-ig.

Csütörtökön este 6-11-ig villamvilágítás mellett sálakapcsoló

Buffet.

Belépti díj egy korona.

Vasárnap déli 1 órától délután 4 óráig ingyen.

Képes tárgymutató ára 30 kr.

Császártúró

Elsőrangú kávé és borsógyógyászok párosított gyógyszerrel, legmodernebb és a legújabb, pompás élelmiszeresek kávé- és kávé-fűszerkezelés, 200 kétféle lakószobával. Legjobb helyen. Prospektus kérésre ingyen és bérmentve.

BUDAPESTEN.

VÁRSZÍNHÁZ

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ

650. szám. — 550. szám.

A tekenősbéka.

Bobozat 3 felvonásban. Irta Leon Gancuifot. Fordította Fál J. Béla

Személyek:

Champfaler	Góth
Léonia, felesége	Lánczay
Lemarguinné,	Nikó L.
Brigitte	Gál
Jamard, ügyvéd	Balassa
Adolphe	Taplcznai
Gibouléan	Récsessy
Gibouléanne	Hengely
Juliette, leányuk	Bain
Angèle	Pécsi P.

Kézdet 7 és fél órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Aranylakodalom.

1848—1898.

Lárványos alkalmi játék nyolc képmű, dalokkal és táncszelvényekkel: Beáthy László és Békési Viktor. Zenéjét összeállította: Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő	Melnár L.
Katalin	Szarvassy
Monka	Aranyossy
Vidacs János	Kemény
Emerencia	S. Szilassy
Hem tábornok	Láposi
Pető, szízes	Gabányi
Mikulák János	Rozsabonyi
Krusz Bácsi	Hácsi
Tancsics	Kovács
A kormányzó	Füredi B.
Krusz főtiszt	Karász
Pista, vőlegény	Gyry
Borsika	Szalay
Nikolajevics Irán	Gurek K.
Szergejevics	Ódry Z.

Kézdet 7 1/2 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Elektra.

Dráma 3 felvonásban, 11 képben. Szövegkís.

Huzás 1899. január 4.

Főnyeremény
100.000 KORONA

Ara 1 korona

Megrendeléseket újságíró sorsjegyekre pontosan eszközöl:
Adler és Társa bank- és váltóüzlete Budapest, V., Nádor-utca 13.

A Háztartás

a magyar gazdaságok nélkülözhetetlen közlönye, mely 90-nél több rovatában mindent felölel, mi a jó háztartáshoz érdekl. Előfizetési ára 1/4 évre 1 frt 50 kr. 1/2 évre 3 frt, 1 évre 6 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Bakács-tér 7. III. emelet.

A kis Világ

Klathy Emil gyermek-lapja, már a kilencedik évfolyamba lép, s a legolcsóbb és legkedvezőbb gyermek-újság. Előfizetési ára 1/2 évre 75 kr., 1/2 évre 1 frt 50 kr., 1 évre 3 frt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Bakács-tér 7. III. emelet.

Bel- és külföldi

híres gyártmányú zongorák, planinók és harmóniumok

legdusabb választékban a Zenepalotában

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. udvari szállítók.

Zongora-termek

Kossuth Lajos-utca 22. szám a. (Károly-körút sarkán). Zenepalota.

Nagy kölcsönző intézet.

Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt. Javítások pontosan teljesítenek.

Igazgatói, cégvezetői

vagy

irodafőnöki állást

keres nagyobb vállalatnál kereskedelmileg művelt-egyen, kinek ily minőségben hosszabb gyakorlata van. Ajánlat „K. B. S.” jelű alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Az uri közönségnek legjobban ajánlom

ruhabérleti rendszeremet

Deutsch F. Károly, Andrassy-ut 1.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Köly egyetemi tanár urak által gyógyászatokra ajánlott

„Góliát-Malátasöre

idegbajokban, vérzegénységnek, emésztési zavaroknál, gyengeségnek stb. kiváló sikerrel használtatik.

Legkellemebb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 40.

Csemiczy gyógyszerész

„Radical”

kitűnő

Cognac-likörje

0-35 és 0-70 literes üvegekben

Szenes Ede,

Szeidl József

cs. és kir. udvari szállítóknál.

Szimon István

össze-üzleteiben.

Vogel Gyula,

Takáts Lajos,

vámment minden jobb fűszer- csemégre-kereskedésben, kávéházban és cukrászdában.

Gyár: Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.

Telefon 21-89.

6

huzásra érvényes újságírók sorsjegye ára csak 1 korona.

Főnyeremény 100.000

korona ért. 5 nyeremény

á 20.000 kor. stb. stb.

Első huzás visszavonhatatlanul már jövő hó 4-én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:

A Budapesti Újságírók Egyesületének sorsjáték-kezelősége

IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Huzás már 1899. január 4-én

Főnyeremény 100,000 korona 5 & 20,000 stb. stb.

Ára darabonként 1 korona Megrendeléseket az újságíró sorsjegyekre pontosan eszközöl: Anger Gyula A. M. Kir. esztályországi író és kiadó Budapest, IV., Múzeum-körút 19 sz.

Makulatura-papír olcsón kapható. Cím a kiadóhivatalban.

Hirdetések felvételnek lapunk kiadóhivatalában. VIII. József-körút 65. szám

Színházi műsorok.

Table with columns for Szombat, Vasárnap d. u., Este and various theaters like Nemzeti Színház, R. Kir. Operaház, etc.

Csak 14 ft 75 tüzi-fa

4 köbméter (1 öl) saletjes kemény tüzi-fa (vendéglők, kávéházak, hentesek, kisebb háztartások részére) továbbá jobb minőségű cser vagy bükkfa 16 ft 75 kr.

Lustig és Zsa Tüzi-fa-raktár: Felső-rakpart 2/3 Városi közút: Erzsébet-út 5. Telefon: 29-59.

Gyógyszertáraink készítményei a párisi, bordeauxi és brüsseli kiállításokon nagy arany érmeikkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve.

Fontos tüdőbetegeknek.

Az egyedüli bevált szer a tüdő és légzési-szerveket megbetegedése ellen a Kauten Páter fényképezés. Biztos siker. Számos elismerő levél elsőrangú orvosoktól és előkelő egyénektől. Ára 1 liter 25 ft, 1/2 liter 12 ft 50 kr., 1/4 liter 6 ft 25 kr. Aszapot feltisztító szappan eltávolít minden foltot (zsír, szurok, kocsikenőcs, tónta) bármely ruhából. Ára dbonként világos ruha részére 5 korona, sötét ruha részére 2 korona. Sterin rozsda foltvíz, eltávolít minden rozsda foltot a fehérneműből a szövet rongálása nélkül. 1 üvege 2 korona. Tisztító szereim ártalmatlanságáért és haté saért jótállok. Hissítási ingyen. Valódi egyedül a készítésél BECKER JÁNOS gyógyszerész. Búdd, (Teresvárnagy.) Posta-, vasút- és távirat-állomás

„Ideg- és nemibetegségek“ elővezése alatt rejő különféle legelhanyagottabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotencia) ellen páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk Dr. Mitzger Tivadar Hírnevés hydro-elektrotherapiail rendelő-intézetét Budapest, Teréz-körút 44. sz. I. em.

A nagy krach! New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kíméletlenül és így egy nagy ezüstáru-gyár kényszerítve lön egész készletét a munkaerőnek nagyon csekély megtérítése ellenében eladni. En vagyok felhatalmazva ezen megbízás keresztülvételére. Ennél fogva mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán Ft 6.60 megtérítése ellenében, és pedig: 6 db legújabb asztali kész, valódi angol pengével, 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-villát egy darabban, 6 db amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet, 12 db amerikai szabadalmazott ezüst-kávéskanalat, 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-levesmérőt, 1 db amerikai szabadalmazott ezüst-tejmérőt, 2 db amerikai szabadalmazott ezüst-tojás-kohelyt, 6 db angol Victoria-alsóálcát, 2 db feltűnést keltő asztali gyertyatartót, 1 téaszűrőt, 1 db legúj, mabb cukorkintót. 44 db összesen csak Ft 6.60. A fenti összes 44 tárgy ezeltől 40 forintba került és most ezek Ft 6.60 minimális áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen féltérő, mely az ezüst-szint 25 évig megtartja, amiért jótállag vállal-tatik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés nem szédelgésen alapul, mely szerint ennél nyilvánosan kötelezem magam mindenkinek, akinek az áru meg nem felel, az összeget minden akadály nélkül visszatéríteli; és senki sem mulasztja el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen díszgarnitúrát meg-nezze, mely karácsonyi, újévi, menyegző és alkalmi ajándéknak minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán: A. HIRSCHBERG'S Hauptagentur d. vereinigten amer. Patent-Silber-warenfabrikanten. Wien, II., Rembrandtstrasse 19/0 Telefon Nr. 7114. Szétküldés a vidékre utárvétellel vagy az összeg előleges be-küldésével. Tisztító por hozzá 10 krajczár. Csak a mellékelt végleggyel valódi (egészíti ércz.) Kivonat az elismert iratokból. Küldeményt megkaptam s meg vagyok elé-gedve: kérek még egy küldeményt 6 ft 60 krajczár-ért. Baró Bánffy. A küldeményt megkaptam s azzal meg vagyok elégedve. Laid, 1898. szept. 1. O. Chotek-Gudenus grófné. A készlet legnagyobb meglegedéssel kaptam; kérek még egy nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7. Dr. Paikeri Alajos, cs. és kir. katonavörvos.

Karácsonyi ajándéknak legalkalmasabb a könyv. Legszebb mesekönyvek és ifjusági iratok. Diszes kötésekben.

- Andersen meséi. 4-edretű díszkiadás. 2.-
3.-adretű kiadás. Kötve. 1.50
Bianchi J. Magyar L. utazásai. 3.-
Barfus E. A gyermekvilág. Díszkötés. 1.50
Bechstein L. Egyszer volt, hol nem volt. 1.50
Benedict P. Az ezeregy regél. Kötve. 3.-adretű kiadás. 2.40
4-edretű díszkiadás. 1.50
Bentner R. Gyermekek öröme. Elbeszélések. 2.50
Barnett. Kis lord. Kötve. 1.50
Sárka története. 1.50
Christie V. Kolombusz Kristóf. 1.50
Dauder A. Egy hajó története. Kötve. 1.50
Don Quixote a híres manókat lovag élete és kalandjai. 1.50
Ezopus szat meseje. 4 színpadkép képpel. -60
Gadi M. Az utolsó lantos. -60
Génin. Egy valódi hős. 1.50
Gerardo J. Az emberiség jövevél. Kötve. 2.50
Grundmann J. Péter a hírvív. 1.50
Gulliver csodálatos utazása a liliputi törpék közt és az óriások országában. 1.50
Grimm A. Öregesek a gütyg és római esküvő. 2.49
Grimm testvérek. Gyermekmesék. Díszkiadás. 2.40
Hauß V. Regék. 2.40
Hey Vilmos. Ötven mese versekben. 2.40
Hoffmann Ferenc. Kis mesekönyv. -60
Mind egyik 4-4 képpel ellátva. Kötve 1-1 kötet. -30
1. Szorgalom és tevétség. 2. Mindenki saját szerencséjéért kordás. 3. A hún rabja. 4. Hóla és megkorás. 5. Samu. 6. A jó én. 7. A rossz szellem. 8. Diótörő és egérkirály. 9. Hol legnagyobb a veszély, ott legnagyobb a segítség. 10. Csizány Farkó. 11. Az erény jutalma. 12. Az aranykerék. 13. Mész. 14. Tell Vilmos története. 15. Szegény ember szerencsés boldog Isten bírja. 16. Hóvesz a jót és rossz mit tartja. 17. A malackaként.
Hoffmann Ferenc. Kis mesekönyv. -60
Hoffmann J. Elbeszélések a magyar történelel. 1.50
Mária Terézia és a magyarok. 1.40
V. László. Kereszties világs. 1.50
Erzsébet. Történeti képek. 1.50
Magyar királyok és hősök évszámja. 1.50
Jókai Mór mesekönyve. 3.50
Legszebb regénygyűjtemény. 1.20
Ludwig Julius. Virágok az utóélet. Öt elbeszélés. 1.90
Mayer-Böckl. Vilmos a kajósina. 3.-
A skalyradások. 2.40
A Törőd. 1.50
A Estai utazók. -80
Mikszáth K. A két koldusdiák. 2.50
Tavaszi regék. 3.-
A kis piramis. 1.90
Magyarország lovagjai. 3.-
Münchhausen báró. a híres fullentő kalandjai. 1.40
csodálatos kalandjai, csinjai, binjai, cselei és bohóc-ságai. 1.-
Pajkoss Fr. A rakkaüt lagratika. 3.-
Messe nyugaton. Észak- és Dél-Amerikából. 1.50
Brown Andrew, a vörös kém. 2.-
Jim, a kurokrétó kalandjai. 2.-
Robin Hood, A két testvér. -60
Robinson az ifjabbik. 1.50
Schwarz Frida. Tizenkét elbeszélés. 1.50
Jó leánykának. 1.-
Schmidt Kristóf. A kutyvél to'ások és öt más elbeszélés. 1.80
Tannenbarji Bóca és négy n ás elbeszélés. 1.50
Elbeszélés az ifjuság számára. 1.50
A karácsonyot és öt más elbeszélés. 1.80
és mások. Százötven rövid elbeszélés az ifjuság szá-mára. 1.50
Schumann Berta. A nagymama meséi. 2.-
P. Szathmáry Károly. Gróf Teleki Blanka élete. 2.50
Magyar Panducon. 2.-
Rozs az utolsó vörös. 2.50
Vitéz Holuhár Venczel lovag. 1.50
Tissandier G. A tudomány vértana. 2.-
A munka hajótai. 4.50
Tvain Maré. Koldus és királyi. 3.-
Tancs urfi kalandjai. 3.20
Huckleberry Finn kalandjai. 4.20
Ukermann Aladár báró. Buxi uram életrajza. Vadá-szati elbeszélés. 2.-

Megrendelések az ORSZÁGOS HIRLAP kiadóhivatalához, Budapest, József-körút 65. küldendők, hol még a beérkezés napján intézhetnek el.

TITKOS BETEGSÉGEKET, huggosbolyásokat és sebeket, az énfertőt-tés utóbbjait, az elgyengült férfierek, magón-leszek, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél lehértyolást, bármennyire idültak is, vala-mint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bérhető-ségeket gyógyít uj gyógy mód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan. Dr. GARAI ANTAL orvos, sebész, szemész- és szülészdudor v. cs. kir. oszt. főorvos Budapest, Belváros, IV. ker., Kigyo-utca 1. szám. II. emelet. Bejárat a lépcsőnél. Rendel naponta délután 10 óratól egész délután 4 óráig, este 7 óratól 8 óráig. Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógy-szerkekről is gondoskodva lesz. Nőknek külön váróterem. Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető: NÉPSZERŰ UTMUTATÓ. Már a 12-ik kiadásban megjelent a nemi betegségek és ezek egyszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 ft be-küldésé mellett bérmentve, vagy 90 kr utárvétellel. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemi élet ébredése. III. Az énfertőtetés s az éjjeli magömlések IV. Hugu-csókár(tripper) és huggosbolyások. V. A bujakór (síphízis), VI. A fehértályas. VII. Elgyengült férfierek. VIII. Női magtalanság. X. Az ivarszervek megbetegedéseinek (Gönnyezője a prostitúció.

Minden nyeremény kivánatra 20% levonása mellett készpénzben visszavásároltatik.

FŐNYEREMÉNY

Huzás már 1899. január 4-én.

100.000 korona.

Az újságírók sorajegyei 6 huzáson játszanak és ára egy sorajegynek CSAK EGY KORONA.

Megrendeléseket pontosan eszközöl:

BANKEGYESÜLETI VÁLTÓÜZLET R.-T.

Budapest, V., Fürdő-utca 1. szám.

„AZ ANKER” élet- és járadékbiztosító-társaság

Igazgatóság:
Bécs, I., Hoher Markt 11.
(Anker-Hof)

Magyarországi vezérképviselőség:
Budapest, VI., Deák-tér 6.
(Anker-udvar.)

A társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 124 millió korona.
Biztosítási állomány 480 millió korona.
Eddigi kifizetések összege 204 millió korona.

Olcsó díjak. Hadkötelezetteink biztosítása háboru esetére pótdíj nélkül.

Múltányos feltételek. Nagy nyereményosztalékok.

Előnyös gyermekbiztosítások.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynökei.

Csak négy ár!

1¹/₂, 2¹/₂, 3¹/₂, 4¹/₂ frt páronként

Raktárak:

Budapest, Károly-körút 20. sz.,
Budapest, Andrassy-ut 2. sz.

PERZSA-SZÖNYEGEK

egy része az en block megvett keleti bazárnak átvittolt a fővármaházból

József-tér 8. Grand Magazin Orientálba
hol míg a készlet tart

10 frt Hamadanok,
15 frt átvették,
25 frt Caramani függönyök,
8 frt m. padló-szönyegek,
még 25 bál a fővármaháza van nál. ül eladotnak. De
Bővebbet csak József-tér 8.

Uj évre! GÉCZY FERENCZ

Budapest, IV., Városház-tér 2.
Ajánl friss lövető fázánokat, foglyokat, őz-ozombokat és gerinczet, pörkölt vadsertést kimérve, idei bizott pulykák, kappanok és egyéb ünnepélyekre szükséges eszközöket. Vidéki megrendelések pontosan eszközöztetnek. Veszek uradalmihajtó-vadászaton elejtett mindennemű

VÁDAKAT
(hizott baromfit és friss tojást.)

Kávé-magazin Budapest.

KÁVÉ ÉS TEA

elvámoiva és bérmentve teljesen költségmentesen házhoz szállítva, Budapestről vagy Fiuméből.

- 4¹/₂ kiló Kuba kávé 6 frt. 50 kr.
- 4¹/₂ kiló Mocca kávé 6 frt. 50 kr.
- 4¹/₂ kiló Java kávé 6 frt. 50 kr.
- 4¹/₂ kiló Gyöngy kávé 6 frt. 80 kr.
- 4¹/₂ kiló Portorico kávé 5 frt. 80 kr.
- 1/4 kiló Császár kev. tea 1 frt. 55 kr.
- 1/4 kiló Törmeléktea frt. 95 kr.

egyed fajokat külön vagy vegyesen is küld

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-u 4.
Telefon 61-75.
Átmeneti-raktár FIUME.

Hogy nyerte Csillag Anna asszony hosszú haját?

Csillag Anna asszonynak egészen rövid, csak 30 csm. hosszú haja volt és fejének ideghántalmái nagy szenvedést okoztak neki; e baj következtében haja teljesen kihullott; ekkor az a véletlen jött közbe, hogy őt megszólította egy polgárnő, aki Csillag Anna iránti részvétből azt kérdezte tőle: „Mi történt veled, gyermekem, miért vagy úgy leverve, mondd el nekem a te szenvedésed okát, én jó asszony vagyok, segítek rajtad”. Ez rögtön arra indította Csillag Anna a t, hogy a jó asszonynyal mindent közöljön, amire a polgárnő ezt mondta: „Nézz rám, gyermekem, én ma 85 éves vagyok; láttál te már az életben olyan haját az én koromban, amilyen nekem van, ugyebár nem. Hogy honnan van ez, mindazt el fogom neked mondani, de nagyon kell figyelned rá. Én egy kenőcsöt csinálók neked, amelyet te úgy fogsz készíteni, ahogy én azt megmutatom neked; ez növényekből és füvekből áll és azt fogod mindennap használni s már az első nyolcz nap mulva nem maradhat el a biztos siker.”

És úgy volt. Csillag Anna megtanulta a titkot s az általa mondott növényekből kenőcsöt készített magának, amelyet mindennap használni kezdett és a 8-dik napon főfájása egészen elmúlt, a hajkihullás teljesen megszűnt, így tehát oka volt a legnagyobb öröme, mely őt arra indította, hogy tovább használja a kenőcsöt és 14 havi használat után elérte Csillag Anna asszony az ő 108-zu, óriás Loreley haját, amely ma már több, mint 1 m. és 85 csm-nyi hosszú.

Mialatt Csillag Anna asszony az általa készített kenőcsöt csak önmagának használta, több hölgyismerőse jött hozzá, akiknek hasonló fájdalmaik voltak és őt megkérdezték, hogy miképp kapta az ő szép, hosszú haját.

Hogy még több meggyőződést szerezzen róla. Csillag Anna az ismerőseinek adott e kenőcsöt és csodák csodája, a kenőcs sohasem tagadta meg hatását s mindennél a legfinnyesebb eredményei voltak, amelyek őt arra indították, hogy a nagyrabecsült közönségnek a kenőcsöt hozzáférhetőbbé tegye, mert ez jótétemény, amelyet Csillag Anna asszony csak oly módon gyakorolhat, hogy-kenőcsöt tégelyenkint 50 kr., 1, 2, 3, és 5 forintért mindenkinek hozzá férhetővé teszi melynek központi gyári raktára Bécs, I., Seilergasse 7. sz. a. van. Csillag Anna asszony haj- és szakálovesztő kenőcse a legmagasabb körökbe is bejutott és mindenfelől a legnagyobb dicséretben részesült, úgy, hogy fejedelmek, főherczegnők és a legnagyobb diplomaták is indítatva érezték magukat, hogy neki a szép és hasznos találmányért dicséző iratokat küldjenek. ugyszintén az egész művelt világ által is beküldetnek mindazok részéről, akik a Csillag Anna-féle kenőcsöt felhasználják.

A Csillag Anna féle kenőcsöt fölösleges sok magasztalással elhalmozni, mert e kenőcs önmagát dicséri úgy, hogy egy vevő száz meg száz ajánlja, mert mindenki, aki ezt használja, kész a tiszta igazságot megmondani, hogy ez az egyedüli biztos szer, mert ezt siker koronázza.

Mindenki, aki még nem szerezte meg a kenőcsöt, vegyen egy tégelyt belőle, hogy annál hamarabb meggyőződhessék annak igazi hatásáról és meg van róla győződve Csillag Anna asszony, hogy mindazon hölgyek és urak, akik ezt megrendelik, meleg köszönetnyilvánításban fogják őt részesíteni.

Az űstökös

a legrégebb, legkedveltebb magyar élelslap.

Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.

Megjelenik minden héten temérdek képpel.

Tartalma: Szatírák, humoreszkek, krónikás adomák, Mújkos-kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb.

Előfizetési ára: negyedévre 2 forint.

Kiadóhivatal: V., Kálmán-utca 2. sz. Pallas-nyomda.

Mutatványozások kívánatra ingyen küldetnek.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

LEVELEZÉS.

Villamos vasut. Azt a feketeszemű fiatal hölgyet, kivel szerdán délután a Népszínházról az Andrássy-utig egy villamos kocsin mentem, kérem tudassa vajjon ismerkedés lehetséges lenne-e Feleletet főposta poste-restante „Jó szerencse” jelige alatt. 7065-1

Zibor. Ma levelet küldtem neked a megbeszélthelyre. Rögtön válaszolj, hogy mit tegyek. Csókol Mariska. 7184-1

Velencei. Édes levelecskéje e perczen jutott kezemhez. A levél, mint látom. 18-áról van keltezve. Borzasztó nehezen kapok itt meg mindent. Igen örülök, hogy újra lejön és M.—a a legboldogabb. Mondja igazán ugy szeret, mint írja? Ne sürgönyözzön olyan sokat, azaz ne legyen olyan nyugtalan. Csókolja sokszor Annikója. 7150-1

Sz. Adádr. Levele van a kívánt helyen Bokémektől. 7183-1

Ősnek! Édes leveledet megkaptam köszönöm — köszönöm, igen megnyugtattál. Pénteken 23-án innen haza utazom. Csókol viszonzulással — Tavasod. 2433-1

Angyalkám. Igen boldog ünnepeket kívánok neked és a többieknek. Szomorú szívvel teszem ezt e helyen, mert milyen boldognak éreztem volna magam, ha lemehettem volna hozzád. De ilyen szerencsétlen vagyok én mindenben. . . . Te aranyos vagy és kedvesen vigasztalsz édes soraidban. Irj legálább sokat és gyakran, a téged forrón szerető Szenvedőnek. 7182-1

HÁZASSÁG.

Intelligens izraelita 30 éves fiatal ember, egy 40 év óta fennálló gyár tulajdonosa, házasodni akar. Oly csinos, szerény igényű leányt keres feleségül, kinek 10—15000 frt hozománya van. Leveleket „Gyártulajdonos” jelige alatt kér a kiadóba. 7086-2

Nővéremet, ki csinos 23 éves róm. kath. leány, szeretném férjhez adni egy biztos jövedelmű hivatalnokhoz. Hozomány 6000 frt butor s kelengye. Választ a kiadóhivatalba kérek „Komoj” jelige alatt. 7118-2

ALLAST KERES.

Könyvelő, magyarul és németül levelez is, helyben vagy vidéken keres állást. Szíves megkereséseket a kiadóhivatal közvetít „Nagy praxis” jelige alatt. 7120-3

Kauczióképes leány elszámolásra keres csemege- vagy fűszerüzletet. Esetleg alkalmazást bármily tisztességes üzletben mint felíró vagy elárusító nőnek. Szíves megkereséseket kér „Kauczióképes” jelige alatt a kiadóhivatalba. 7148-3

Kereskedő segéd, 20 éves jó házból jó bizonyítványokkal, ványokkal, beszállító ember, nyelvet, fűszer- vagy vegyes- kereskedésben alkalmazást keres. Czim a kiadóhivatalban. 7172-3

Raktárnoki vagy szállítási vállalkozásnál egy (kiszolgált katona), megbízható ember, alkalmazást keres. Írásbeli ajánlatokat „Szorgalom” jeligére kér e lap kiadója. 7032-3

Kisasszony, ki már nagyobb irodákban alkalmazva volt, gyorsírás és gépirásban kitűnően jártas, megfelelő állást keres. Hajlandó az állást próbára ingyen is elfogadni. Czime a kiadóban. 6302-3

Joghallgató ajánlkozik ügyvédi irodába egész vagy fél napra. Czim a kiadóhivatalban. 6478-3

Kulcsárnői vagy házvezetőnői állást keres egy közepkoru, gyermektelen özvegy asszony (helyben vagy vidékre), aki jó bizonyítványokkal rendelkezik. Czim a kiadóhivatalban. 7008-3

Házgondnoki állást keres egy kellő biztosítékkal bíró hivatalnok. Bővebbet személyesen. Megkereséseket „Ügyes” jelige alatt kérek. 6888-3

Heti- vagy időszakos laphoz szerkesztőül, vagy munkatársul ajánlkozik kitűnő szakember. Esetleg azok expedálását is elvállalja. Ajánlatok a kiadóba „Heti lap” czimen kéretnek. 6792-3

ALLAST KAPHAT.

Utazók havonként 50—100 frtot kereshetnek mellékfoglalkozásként. Ajánlatokat „Világczikk” jelige alatt a kiadóhivatalba. 7154-4

Az emberek ezrei panaszkodnak, hogy nincs munkájuk. Intelligens egyének jövedelmező foglalkozást találnak. Ajánlkozik itt helyben naponta személyesen VI. Váci-körút 21. II. em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vidékről pedig írásbelileg a legkisebb helységekből is „Munka” jelige alatt szintén fenti czimen. 7027-4

Nagy confection-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladásban és kirakatrendezésben jártas. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas” jelszó alatt. 6472-4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánlkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. 6416-5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható” czimen. 6606-5

Ökleveles gyermektelésző, ki a magyar, német, héber- és elemi tantárgyakat kitűnő sikerrel tanítja s igen előkelő házakban működött, még néhány délutáni órával rendelkezik. Szíves megkeresések a kiadóhivatalban megtudható czimen. 7096-5

Szabás és mintarajzolásban jó és alapos oktatást nyelhetnek intelligens hölgyek a lehető legrövidebb idő alatt. Czim a kiadóhivatalban. 7102-5

ELADÁS.

Butor jó, szolid kivitelben előnyös részletfizetésre. Wáthán Ignác kárpitos- és asztalosbutor egyed. főraktárban VII. Erzsébet-körút 23. sz. Árjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve. 7013-8

Egy régi fa és szentüzet, a belvárosban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 6913-8

Fodrász üzlet a főváros legélénkebb helyén, melynek igen jó jövedelme van, szabadkézből eladó. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fodrász” jelige alatt. 7116-8

Gyógyszertár, évi 4—5000 frt forgalommal halál-izás miatt igen olcsó áron eladó. Venni szándékozók küldjék czimeiket „Gyógyszertár” jelige alatt a kiadóhivatalba. 6872-8

VÉTEL.

Varrógép, olcsó, kerestetik megvételre. Singer-gép előnyben. Ajánlatok „Varrógép” jelige alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 7144-9

Megvételre kerestetik egy 200—300 holdas birtok lehetőleg Budapest közelében. Részletes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit „Birtokos” czimen. 6904-9

Házi verkli olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóban. 6704-9

Kétkerekű kézikocsi, használt, olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóhivatalban. 6708-9

KIADÓ SZOBÁK.

Intelligens családnál egy különbejáratu szoba az Eötvös-utcában egy-két ur részére teljes ellátással kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6760-10

Az Üllői-uton egy kis tiszta különbejáratu igen csinos szoba olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6828-10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144-10

Elegánsan butorozott 2-ablakos utcai szoba fürdőszoba s esetleg zongorahasználattal a Dávid-utcában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6830-10

Kerepesi-uthoz közel a Szentkirály utcában egy csinos, tiszta 2-ablakos szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6832-10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, remnek, egyleti helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-6 emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3862-17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706-17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthya féle Pemetefü-czukorkát. 1537-18

Olcsóbb a házivarróné! Kitűnő szabónő elegáns ruhákat készít 5 fttól feljebb, vidékre s. Czim a kiadóhivatalban. 2423-18

Karácsonyfákat villamos világítással készít a Budapesti általános villanyfelszerelési vállalat Homburg, Diemmer & Comp. Klauzál. utca 5. sz. 2461-18

Kellemes otthon kaphat intelligens nő, intelligens özvegy nőnél, ki csak felnőtt leányával lakik. Esetleg teljes ellátás és zongorahasználattal. Szíves leveleket a kiadóhivatal fog továbbítani „Csendes otthon” jelszó alatt. 7160-18

Fagy-Balzsam kezeken, lábakon egyszeri bekenés által megszünteti az égetést, egy heti használat után még a nyomát is a daganatoknak. Egy tévely, utasítással 1 frt. Csemiezky gyógyszerész Budapest, VI., Szabolcs-utca 4. 7059-18

Huzás már 1899. január 4-én.

ÁRA CSAK 1 KORONA.

Megrendeléseket az újságírók-sorsjegyekre pontosan eszközöl:

Baronyi Arthur

bank- és váltóüzlet

Budapest, V. ker., Deák Ferenc-utca 15.

Főnyeremény 100,000 korona.

Minden sorsjegy 6 huzásra érvényes.

STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon).

Alapított 1825-ben.

Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utca 4.

Évi bevétel	27,500.000
Kiutalt nyereségrészek	150,000.000
Vagyon	220,000.000
Halálesetek folytán kifizetve	450,000.000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabály világkötvények. Kötvények érvényben tartása díjmentes elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték.

Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.